

Møteprotokoll

Utvalg: Dovrefjell nasjonalparkstyre

Møtested: Teams (grunnet stengt E6 – uvær)

Dato: 28.03.2022

Tidspunkt: 10:00 - 13:30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Ola Husa Risan	Leder	OPPDAL
Sidsel Pauline Rykhus	Nestleder	MOLDE
Ståle Refstie	Medlem	SUNNDAL
Guri Ruste	Medlem	DOVRE
Ola Engen	Medlem	TYNSET
Per Egil Solli-Mork	Medlem	RAUMA
Marit Bjerkås	Medlem	TLFK
Aud Hove	Medlem	IFK
Gry Sletta	Medlem	LESJA
Carl Johansen	Medlem	MRFK

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Kristin Langtjernet	Medlem	FOLLDAL

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Egil Eide	Kristin Langtjernet	FOLLDAL

Merknader

Espen Rusten og Ola Eirik Bolme, Oppsyn Statens naturoppsyn, var til stede i møtet.
Ståle Refstie fikk permisjon fra kl. 13, etter sak 12.
Sak 13 ble behandlet etter sak 3

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Bernhard Svendsgard	nasjonalparkforvalter
Gunhild Sem	nasjonalparkforvalter
Carl S. Bjurstedt	nasjonalparkforvalter

Godkjenning:

Protokollen er bekreftet godkjent ved gjennomsyn hos leder og det valgte medlem i sak 1/2022, se arkivsak 2022/682 og følgende dokumenter:

- Utsendt protokollutkast (dok. i 2022/682 nr. 9 av 28.03.2022), med godkjenninger fra
- Sidsel Rykhus (dok. i 2022/682 nr. 10 av 29.3.2022) og
- Ola Husa Risan (dok. i 2022/682 nr. 11 av 29.3.2022)

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Arkiv-saksnr
ST 1/2022	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen	
ST 2/2022	Referatsaker	
RS 1/2022	Dovre NP - Fokstugu LVO - skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden - referat fra møte i prosjektgruppa, 13.01.22	2021/6459
RS 2/2022	Utbetaling av tilskudd - verdiskaping basert på naturarven - Kari Marie Jenstad	2022/1592
RS 3/2022	Årsrapport tjenestesalg 2021 NVS til nasjonalparkstyrene	2019/3019
RS 4/2022	Årsrapport 2020 for tjenestesalg - informasjonsarbeid for Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	2019/3019
RS 5/2022	Årsrapport 2021 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP	2020/12518
RS 6/2022	Søknad - status som nasjonalparkkommune og aktør under merkevaren Norges nasjonalparker	2021/12403
RS 7/2022	Klage på vedtak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - tilsyn av seter og utkjøring av saltstein - Stig Roger Nilsen	2021/11998
RS 8/2022	Klage på vedtak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2021 - 2022 - kjøring med hundespenn - Tommy Fagerli	2021/10577
RS 9/2022	Merknader til søknader fra Nordveggen og Kari Marie Jenstad - verdiskaping basert på naturarven	2022/1592
RS 10/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte - Snøfjellstjønnevegen 642 - Jens Erik Bjerke	2022/1697
ST 3/2022	Delegerte vedtak	
DS 1/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til seter - Orkeldalsvegen 677 - Helge Aleksander Smeby Sæther	2021/11617
DS 2/2022	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Kongsvoll LVO - 2022 - 2025 - snødekt mark - Dovrevegen 2800 Stølådalen - Tord Bretten	2021/12565
DS 3/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Kvitstenhøa beitelag - Knut Ryhaug	2022/1525
DS 4/2022	Delegert sak - tillatelse 2022 - 2025 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport i forbindelse med vedlikehold av hytte - Snøfjellstjønnevegen 999 - Martin Lund Øien	2021/4557
DS 5/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til seter - Orkeldalsvegen 677 - Helge Aleksander Smeby Sæther	2021/11617
DS 6/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til seter på Storvollen gbnr 230/1/82 - Kakelldalen - Sverre Oddløyken	2021/12144
DS 7/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - barmark - tilsyn og vedlikehold av utleiehytte - Elgsjøhytta - Vinstradalsvegen 1772 - Oppdal Jæger og Fiskarlag	2022/804
DS 8/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til bu ved Deplstjønne - Tommy Kristoffersen	2022/1131

Utvalgs-saksnr	Innhold	Arkiv-saksnr
DS 9/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til hytte - Dovrevegen 3684 - Ivar Håker	2021/12953
DS 10/2022	Delegert sak - dispensasjon / fornying - Drivdalen LVO - 2022 - motorferdsel snødekt mark - gbnr 58/1 - Vårstigen 245 Søgarssetra - Oppdal - Ola Husa Risan	2020/11629
DS 11/2022	Delegert sak - dispensasjon - Åmotan-Grøvudalen LVO - snødekt mark - Prestsetra gbnr 37/1 - Bjørg Hoås og Lars Bredesen	2021/878
DS 12/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2021 - kjøring med hundespenn - Tor Jørgen og Oddbjørg Bøe	2021/10005
DS 13/2022	Delegert sak -Tillatelse - 2022 - 2025 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport av brensel og proviant - Snøfjellstjønnevegen 572 - Øystein Storholm	2021/4558
DS 14/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til Gløtlægret - Halvard Brennodden	2022/78
DS 15/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - barmark - feltarbeid - GLORIA - NTNU - institutt for biologi	2021/12476
DS 16/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Marsjøålia beitelag	2022/1247
DS 17/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte - Vinstradalsvegen 1871 - Einar Bjerke Hoel	2022/1535
DS 18/2022	Delegert sak - Dalsida LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2026 - snødekt mark - preparering av Fjelløypa på Bjorli - Bjorli Lesja Løypelag SA	2022/1585
DS 19/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til seter på Borkhussætra og bu ved Sandtjønna - Torleif Borkhus	2021/12257
DS 20/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - bytte vinduer på hytte - Kaldvellglupen - Håvard Nordheim	2022/1534
DS 21/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Digerkampen beitelag	2021/12259
DS 22/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte på Flåman - Sverre Eide	2021/11997
DS 23/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til Beitrustsetra - Roar Wang	2021/12413
DS 24/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - leting etter sau - Driva sankelag	2021/13065
DS 25/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - leting etter sau - Lars Hevle	2022/87
DS 26/2022	Delegert sak - dispensasjon - Åmotdalen - Grøvudalen LVO - 2022 - 2025 snødekt mark - transport til Veggasætra - Kim Veggan	2022/1302
DS 27/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Åmotsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2021 - 2025 - snødekt mark - transport for restaurering - Gottesvegen 108 og 110 - Ivar Håker	2021/4006

Utvalgs- saksnr	Innhold	Arkiv- saksnr
DS 28/2022	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til hytte - Trøasætervegen 582 - Lars Westlye	2021/11785
DS 29/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - helikopter - snødekt mark - transport til Reinheim selvbetjeningshytte - DNT Oslo og Omegn	2020/13765
DS 30/2022	Delegert sak - Avslag - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til hytte i Gissingerdalen - Håggåvegen 91 - Andreas Loe	2021/12399
DS 31/2022	Delegert sak - Hjerkin / Kongsvoll / Drivdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til hytte Vårstigen 199 - Jon Ø. Nestavoll	2021/11618
DS 32/2022	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til Finnbua ved Grytholet - Dovrevegen 3700 - Nils M. Sæterbø	2021/12126
DS 33/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Marsjødrifta Beitelag	2022/2772
DS 34/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til og fra Lågisetra i forbindelse med sanking av sau - Stig Henrik Brennodden	2022/2771
DS 35/2022	Delegert sak - Dalsida LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - transport til Kvithøhytta - Ylsbotnen - Hans Riise	2022/3084
DS 36/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - Flåman NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - transport til hytte ved Elgsjøen - Åge Klokkehaug	2022/1610
DS 37/2022	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - 2022 - 2025 - snødekt mark - Snøfjellstjønnvegen 702 - Bjørn Steinar Smeby	2022/1482
DS 38/2022	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - Snøfjellstjønnvegen 806 Pilbua Åmotsdalsryggen - Halvor Hoel	2022/559
DS 39/2022	Delegert sak - Hjerkin LVO m/ BV - barmark - transport i forbindelse med nødvendig drift og vedlikehold - Viewpoint Snøhetta - Tverrfjellet - Norsk Villreinsenter Nord	2022/2145
DS 40/2022	Delegert sak - Knutshø LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - 2025 - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Sletthø Beitelag	2022/2430

Utvalgs- saksnr	Innhold	Arkiv- saksnr
Saker til behandling		
ST 4/2022	Saker til orientering - Dovrefjell nasjonalparkstyre - møte 28.03.2022	2021/9589
ST 5/2022	Fordeling av tildelte midler fra Miljødirektoratet 2022	2021/11915
ST 6/2022	Arbeid for å få videreført ressurs for informasjonsarbeid	2019/3019
ST 7/2022	Forvaltningsplan Dovrefjellområdet - oppstart	2022/2847
ST 8/2022	Dispensasjon - Knutshø LVO - restaurering av Olabu - Folldal - gbnr 230/1/173 - Astri Normann - Aslak Kristiansen	2021/11970
ST 9/2022	Fokstugu LVO - dispensasjon - 2022 - 2023 - etablering av utsiktsplattform - Storhusranden rasteplass - Statsforvalteren i Innlandet	2022/3140
ST 10/2022	Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen	2021/12326
ST 11/2022	Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - påbygg og fasadeendring - Karistu gbnr 121/1 - Raubergstela - Sunndal fjellstyre	2022/449
ST 12/2022	Fokstugu LVO - Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen LVO - restaureringstiltak - motorferdsel - skilting langs Gamle Kongeveg	2021/1290
ST 13/2022	Torbudalen BVO - dispensasjon - ombygging av bekkeinntak i Skarvdalselva - Aura Kraftverk - Statkraft Energi AS	2021/452
ST 14/2022	Dalsida LVO - dispensasjon - oppføring av tilbygg til naustbu - Miutjønn gbnr 156/1/125 - Kari Bentdal - Vegard Gundersen	2021/13091

(Systemet henter ikke inn sakene 1-3 i samla sak)

Arkivsaksnummer:	2021/9589-2	Saksbehandler:	Carl Severin Bjurstedt	Dato:	22.03.2022
------------------	-------------	----------------	------------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	4/2022	28.03.2022

Saker til orientering - Dovrefjell nasjonalparkstyre - møte 28.03.2022

Innstilling fra forvalter

Det ble orientert om / drøftet følgende saker:

1. Virksomheten til Statens naturoppsyn Dovrefjell
2. Orientering studietur Lom
3. Orientering om rådgivende utvalg
4. Orientering brukerundersøkelse
5. Orientering motorferdsel Torbudalen

Styret tok sakene til orientering.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

1. Virksomheten til Statens naturoppsyn Dovrefjell

Vekt på erfaringene med organisert og uorganisert moskusturisme.

2. Orientering studietur Lom

20.-21. juni (neste styremøte), planlegging i samarbeid med forvalterne i Reinheimen og Jotunheimen i godt gjenge.

3. Orientering om rådgivende utvalg

Møte i utvalget 15.3. Følgende saker ble tatt opp herfra: Rapport SNO, Besøksstrategi/kommunikasjonsplan/nettsider, Forvaltningsplanarbeidet Brukerundersøkelse 2022, årets tiltak/midler. Diskusjon, tilbakemeldinger. Naturvernforbundet mener sammensetningen av RU er dårlig ut fra vedtektene og at mulighetene for å gi råd er for begrenset. Videre ønsker de å ta opp problematikken med fremmede arter i et møte.

4. Orientering brukerundersøkelse

Vi og NINA er i gang med å utarbeide rammene for undersøkelsen til sommeren.

5. Orientering motorferdsel Torbudalen

Bernhard Svendsgard har vært på befaring med kommunen og leiekjørerne. Det ble tatt opp kjøring på Aursjøvegen i Torbudalen etter 20.4. / 3. påskedag, noe som har vært praktisert selv om det ble tatt ut åpning for dette i ny kommunal forskrift 2010. Forvaltningsplanen åpner ikke for dette.

Vurdering

Sakene legges fram til orientering og eventuell drøfting.

Ellers uten vedtak ut over at sakene foreslås tatt til orientering, men at styret gir signaler til forvalterne om videre arbeid der det er aktuelt.

Arkivsaksnummer:	2021/11915-9	Saksbehandler:	Carl Severin Bjurstedt	Dato:	09.03.2022
------------------	--------------	----------------	------------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	5/2022	28.03.2022

Fordeling av tildelte midler fra Miljødirektoratet 2022

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre fordeler tildelte midler fra Miljødirektoratet slik:

Tiltak ifølge prioritering i besøksstrategien (Midler til tiltak i verneområder kap 1420 post 31 2NV031)	
Innfallsport Kongsvoll (forprosjekt)	150 000
Snøheim	40 000
Vengedalen/ Romsdalseggen 2 plakattoppsett v/ start Romsdalseggen Info + kartplakat	100 000
Storrrusranden	40 000
Elgtårn Storrrusranden	50 000
Car-Walk Tingsvaet	30 000
Åmotan/ Sunndalsporten 2 plakattoppsett v/ Sunndalsporten Info + kartplakat Her kan også være aktuelt med tilsvarende på 3 plasser til (ca 100' per plass): Jenstad / Hallen / Vangshaugen	100 000
Gå gjennom eksisterende infoskiltplasser og oppgradere, sanere eller etablere nye punkt jf. Rapporten Informasjon om verneområda i Dovrefjell og Rondane 2019.	50 000
Forsterke Moskustien som opplevelse og kanaliserende tiltak.	10 000
Kampanjer og samarbeid med relevante aktører	30 000

Forvaltnings- og skjøtselsplaner m.m. (kap 1420 post 21 2NV016)	
Forvalter 0,6 stilling - "Revisjon forvaltningsplan"	600 000
Besøksrettet nettside som styrer besøkende mot attraksjoner, opplevelser og kommersielle tilbydere i randsonen til verneområdene. Herunder bidra til at flere moskusturister benytter guide.	30 000
Videreutvikle sosiale medier til å styre besøkende mot attraksjoner, opplevelser og kommersielle tilbydere i randsonen til verneområdene. Midler til annonsering og influensere - jf kommunikasjonsplan	50 000
Brukerundersøkelse 2022 (Gjennomføre regelmessige brukerundersøkelser som grunnlag for videre utvikling av besøksforvaltningen.)	25 000
Møtevirksomhet ifm besøksstrategi (reiseliv, moskus m.m.)	50 000
Reiser mm. ifm oppfølging BS	20 000
Reisevirksomhet FVP	25 000

Nasjonalparkstyret (kap 1420 post 21 2NV013)	
Møtegodtgjørelse	250 000
Reisegodtgjøring	75 000
Styresamling - besøksstrategi	40 000
Abonnementer m.v.	5 000

Kontingenter m.v.	10 000
Rådgivende utvalg, reise	20 000

Forvalterne gis fullmakt til nødvendige endringer og søknader om tilleggsmidler gjennom året.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 2022 grunnlag søknad korrigert m tildeling og forbruk - bestillingsdialog

Andre dokumenter

2. Styresak 50/2021 - Rammer og opplegg for verneområdestyrer - Innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder og bestilling av tjenester fra SNO - 2022 ("bestillingsdialog")
3. Søknader i Miljødirektoratets elektroniske søknadssystem 6.1.2022.

Saksopplysninger

For 2022 søkte vi om tiltaks- og driftsmidler som følger, med dette resultat oppsummert:

Post	Omsøkt	Tildelt	
Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31 2NV031)	690 000	600 000	87 %
Forvaltnings- og skjøtselsplaner m.m. (kap 1420 post 21 2NV016)	1 010 000	78 0000	77 %
Nasjonalparkstyret (kap 1420 post 21 2NV013)	420 000	420 000	100 %
Sum	2 120 000	1 800 000	85 %

I vedlegget er detaljert hvilke delprosjekter vi har søkt midler til og hvordan sekretariatet foreslår ny fordeling.

Bortsett fra styremidlene, er det besøksstrategien vi har brukt som føring i oppsett av søknad. I tillegg dukket opp et prosjekter fra andre som skal gjennomføres i år som er naturlig å bidra i og et par der samarbeid om anlegg gjør det naturlig å utføre i år – se vurdering.

I og med at første møte i rådgivende utvalg går på teams og ikke gir kostnader, har vi halvert beløpet her og foreslår de gjenværende 20 000 brukes til reiser for oppfølging av besøksstrategi. Styret står relativt fritt til å omdisponere på kapittel 21.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Budsjett er en sak for styret.

Vurdering

Selv om vi har fått brukbar uttelling i år, må vi ned- eller bortprioritere noen tiltak.

De to tiltakene som gjelder elgtårn og informasjon på Storrhusranden rasteplass er kommet inn etter at styret behandlet saken første gang. Elgtårnet er Statsforvalterens tiltak i forbindelse med 100-årsjubilet for Fokstumyra naturreservat i 2023. Det var et sterkt ønske med en beskjeden medfinansiering herfra for å styrke Statsforvalterens søknad herfra, i og med det dreier seg om 100-årsjubileet for landets første naturvernområde finner forvalterne det naturlig at vi bidrar noe her.

Informasjonen vår mener vi det er praktisk å få på plass sammen med Kongevegens informasjon her, slik at vi kan nytte samme entreprenør og utstyr for å spare rigggkostnader. Storrhusranden er hovedrasteplass for nordgående trafikk på E6 over Dovrefjell og den viktigste plassen for å nå den tilfeldig veifarende med informasjon.

Tilsvarende foreslår vi å prioritere informasjon ved Gammalholet og Nestavollan (Vårstigen) da Kongevegprosjektet skal opp med info her.

Forvalterne har diskutert og foreslått justering etter beste skjønn. Noen tiltak har vi beskåret, vi foreslår å utsette et prosjekt (Mardalsfossen) til neste år.

Erfaringsmessig må vi justere budsjettet underveis, ut fra at vi neppe har truffet kostnadene eksakt. I tillegg kommer muligheter for tilleggssøknader – disse kommer ofte svært brått.

Forvalterne bør derfor ha fullmakt til å gjøre endringer.

Arkivsaksnummer:	2019/3019-12	Saksbehandler:	Carl Severin Bjurstedt/ Eirin Berge	Dato:	22.03.2022
------------------	--------------	----------------	-------------------------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyret	6/2022	28.03.2022

Videre arbeid for å få videreført ressurs for informasjonsarbeid

Dette er en sak utarbeidet av forvalterne for Rondane Dovrefjell og Dovrefjell nasjonalparkstyret og fremmes likelydende for begge styret.

Innstilling fra forvaltere

Dovrefjell og Rondane-Dovre nasjonalparkstyret mener erfaringene fra prosjektet for informasjon om nasjonalparkene Rondane, Dovre og Dovrefjell-Sunndalsfjella viser at det er et stort behov for en dedikert og informasjonsfagkyndig person til å drive informasjonsarbeid og kontakt mot reiselivet.

Styrene mener det er nødvendig med en fast stillingsressurs i 100 pst. til dette arbeidet og vil oppfordre bevilgende myndigheter til å sørge for at dette kommer på plass i statsbudsjettet for 2023.

Som alternativ er en styrking av Norsk villreinsenter slik at det kan betjene nasjonalparkstyrene med tjenester på området, men styrene mener dette er et dårligere alternativ.

Styrene viser til at Miljødirektoratet da i Nasjonalparker ble nedlagt, stilte styrene i utsikt at midlene til dette besøkssenteret ville bli tilgjengelige for vårt informasjonsarbeid gjennom et nytt besøkssenter. Dette har man senere trukket tilbake. Vi mener dette nå må rettes opp, men da heller gjennom en ny stilling..

Styreledere og forvaltere får fullmakt til å arbeide videre inn mot overordna myndigheter.

Styremedlemmer og vara- oppfordres til å bruke sine kontakter for å fremme disse synspunktene.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyret - 28.03.2022

Behandling i møtet

Vi sammen med Rondane-Dovre NPS må snarest råd få til et møte med politisk ledelse i KLD om saken.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Prosjektplan (2017) - info RondaneDovrefjell vedtatt Ro-Do NPS
- 2 Årsrapport 2020 for tjenestesalg - informasjonsarbeid for Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
- 3 Årsrapport tjenestesalg 2021 NVS nasjonalparkstyret
- 4 Brev fra Miljødirektoratet til Miljøverndepartementet - Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder
- 5 Særutskrift DNPS-sak 33/2021 - NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder

Saksopplysninger

Stillingen som informasjonsrådgiver for de to nasjonalparkstyrene Dovrefjell og Rondane-Dovre har nå vært på plass i et + to år og prosjektet avsluttes i mars 2023. Erfaringen viser et svært vellykket prosjekt og det vurderes som svært viktig å få videreført denne ressursen. Denne saken er ment som et bakgrunnsnotat for videre arbeid med å få gjort en slik stilling permanent.

Historikk – opprettelse av nasjonalparkene (1962 og 1974), informasjon gjennom iNaRDo og iNasjonalparker (2000 – 2016)

Landets første nasjonalpark ble opprettet i Rondane i 1962 og Dovre NP lenger nord i Rondane i 2003. Dovrefjell nasjonalpark ble opprettet i 1974 og kraftig utvidet til Dovrefjell-Sunndalsfjella i 2002.

iNaRDo – informasjon for nasjonalparkene i Rondane og Dovrefjell ble opprettet som en stiftelse i februar 2000 som resultat av et forprosjekt hos Fylkesmannen i Oppland. Bakgrunnen var at flere av de store nasjonalparksentrene slet økonomisk og det var vanskelig å opprettholde driften for disse. Fylkesmannen foreslo satellittbaserte senter uten hovedutstilling, med en sentral ressurs som støttet opp om de enkelte satellitter. Stifterne var kommuner rundt de aktuelle områdene samt organisasjoner som fjellstyret, turistforeninger og andre. I 2000 var det ikke tanker om lokal forvaltning, og en del av motivasjonen til stifterne var å komme i inngrep med forvaltningen av eksisterende og kommende verneområder gjennom å tilby informasjonstjenester

Modellen ble satt ut i livet og på det meste var det satellitter med varierende innhold på Otta, Dombås, Folldal, Kvikne, Oppdal, Sunndal (Gjøra) og Eresfjord. I tillegg var det hele tiden en daglig leder i 60 - 100 % stilling som koordinerte og betjente satellittene. Lokalt ble det gjennom årene lagt ned stor dugnadsinnsats og mye lokale midler, ikke minst fra enkelte kommuner.

Modellen utløste slik atskillig større ressurser enn det som ble tilført fra Staten gjennom bidrag fra kommuner og private, og bidro til lokal følelse av eierskap til verneområdene.

Navnet ble etter hvert endret til **iNasjonalparker** da stiftelsesstyret hadde ambisjoner om et større nedslagsfelt. iNasjonalparker hadde i snitt ca. 60 000 årlig besøkende til sammen på sine forskjellige satellitter de siste årene stiftelsen eksisterte.

Det felles desentraliserte besøkssenteret iNasjonalparker ble avviklet i 2015 da stiftelsen ikke fikk fornyet sin godkjenning fra Miljødirektoratet og stiftelsen ble som følge av dette vedtatt oppløst, da det økonomiske grunnlaget forsvant. Begrunnelsen fra direktoratets side var at kvaliteten var for dårlig.

Miljødirektoratet utfordrer nasjonalparkstyrene (2016)

Miljødirektoratet utfordret i 2016 de to nasjonalparkstyrene i Rondane-Dovre og Dovrefjell til å komme med forslag til hvordan et framtidig konsept for informasjon om verneområdene kunne gjenoppstå, organisatorisk, økonomisk og fysisk, og til å ta ansvar for denne informasjonen i framtida.

Nasjonalparkstyrenes roller – informasjonsprosjekt (2018 – 2019)

De to nasjonalparkstyrene har i dag ansvaret for tre nasjonalparker, tretten landskapsvernområder, tretten naturreservater og to biotopvernområder i fra Molde kommune i nordvest til Åmot og Hamar kommuner i sør. Disse områdene utgjør en betydelig andel (11 %) av det vernede arealet på fastlands-Norge.

Nasjonalparkstyrene som forvaltningsmyndighet har et klart ansvar for at informasjon om verneområdene er tilgjengelig for publikum, brukere og andre interesserte. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og Dovrefjell nasjonalparkstyre arbeidet i 2017 fram et forprosjekt for å utvikle en ny informasjonsstruktur for verneområdene. Forprosjektet beskrev hvordan en ny informasjonsstruktur for verneområdene kunne etableres.

For detaljering av bakgrunnen vises til prosjektplanen for informasjonsprosjektet (vedlagt). Ut fra dette fikk de to nasjonalparkstyrene midler til 2 ½ års prosjekt for å gjennomføre forprosjektet i tråd med vedtatt plan. Prosjektleder (Rebecca Nedregotten Strand) ble ansatt i mars 2018.

Utgangspunktet som forsvant – felles besøkssenter nasjonalpark

Prosjektet skulle blant annet gi et beslutningsunderlag for å etablere et felles besøkssenter nasjonalpark for de tre aktuelle parkene. I utfordringen fra 2016 oppga Miljødirektoratet at det lå en «hvilende autorisasjon» som besøkssenter i påvente av at vi fikk etablert et nytt senter, og at dette kunne lokaliseres på Hjerkin. Dette ble gjentatt i møte nytilsatt informasjonsarbeider hadde med Direktoratet i juni 2018. Men i møte i desember samme år ga direktoratet motsatt beskjed – ingen «hvilende autorisasjon» og ingen åpning for både Besøkssenter villrein og ditto nasjonalpark samme sted. Det ble imidlertid stilt i utsikt åpning for ekstra midler til NP-info i besøkssenter villrein.

Etter dette ble delen av prosjektet som gjaldt besøkssenter skrinlagt, og vekten ble lagt over på å utrede informasjon i felt, på nett og på andre måter, samt kontakt mot reiselivet. Av personlige grunner måtte Strand slutte ved årsskiftet 2019. Øvrige som var blitt innstilt ved tilsetningen ble kontaktet umiddelbart, men alle hadde da fått andre nye jobber, og arbeidet ble inntil videre stilt i bero.

Omorganisering og ny prosjektleder (2020 - nå)

Prosjektet ble liggende inntil daglig leder ved villreinsenteret foreslo å skyte sammen våre restmidler med tilsvarende midler fra villreinsenteret i en treårig prosjektstilling som informasjonskonsulent delt 50 % NVS og 25 + 25 % på nasjonalparkstyrene, organisert som tjenestekjøp fra NVS, noe våre styrer sluttet seg til. Informasjonsrådgiver Martine Hårstad ble tilsatt fra 1.3.2020. Rapportene fra de to årene hun har arbeidet vedlegges. Å ha en slik stilling har gitt nasjonalparkstyrene et kraftig løft for informasjon gjennom nye besøksrettete nettsider, sosiale medier, møter med aktører m.v. Selv en så liten personellressurs som 25 % per styre har vært et stort løft, men gir et arbeidspress som i lengden ikke går, og informasjonsmedarbeideren opplever at mange oppgaver forblir ugjort. Hun vurderer en 100 % stilling for de to nasjonalparkstyrene som nødvendig ressurs for å kunne følge opp det som er igangsatt på kontinuerlig basis. Totalinnsatsen i stillingen i prosjektperioden der halvparten har vært for styrene har vært vesentlig mer enn 100 %. Dette er ikke holdbart over tid.

Det har hele tiden vært tilstrebet et godt samarbeid mellom nasjonalparkstyrene og Norsk villreinsenter Nord. Villreinsenteret har også noe verneinformasjon på sine formidlingsflater der de har tatt utgangspunkt i hva gjesten på Dovrefjell trenger av informasjon og kunnskap. De to faste naturveilederne ved senteret formidler også verneområdeinformasjon som en del av sitt arbeid.

I år fikk Norsk villreinsenter Nord avslag på søknad om prosjektmidler til drift av blant annet tre

naturveiledere / sommervikarer. Dette tilbudet til det store antall besøkende i sesongen har villreinsenteret gitt i en årrekke og reaksjonene fra besøkende har hele tiden vært svært positive. Begrunnelsen for avslaget var at Miljødirektoratet ville prioritere tilskudd til autoriserte nasjonalparksentre og til prosjektfinansiert naturveiledning.

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområder (2019)

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområder kom i 2019. Her pekes det på at både undervisning med naturveiledere og informasjonstavler blant annet er viktige tilbud til publikum og at besøkssentre samler et større fagmiljø. Fra Handlingsplanen hitsettes s.39: *«For å bedre kvaliteten på utadrettet kommunikasjon, bør det utvikles et tettere tverrfaglig samarbeid mellom de som arbeider med formidling. I dette arbeidet er museer, naturveiledere, natur- og kulturminneforvaltning, utdanningsinstitusjonene, natur- og kulturminneguidene og den enkelte bedrift viktige.»*

Nå-situasjon og veien videre

Etter mars 2023 går gjeldende prosjekt ut og nasjonalparkstyrene står igjen uten en dedikert person med kunnskap og kompetanse til å jobbe med informasjon om verneområdene og kommunikasjon med besøkende og reiseliv. Dagens løsning gir i tillegg en arbeidssituasjon som ikke er holdbar i lengden.

Besøksstrategi - merkevare

Alle nasjonalparker skal ha en besøksstrategi innen 2020 ifølge Miljødirektoratets veileder M-415/2015 som skal være en del av forvaltningsplanen for verneområdene. Dovre nasjonalpark har godkjent besøksstrategi fra 2021, Rondane nasjonalpark har godkjent besøksstrategi fra 2015 (en av 4 piloter i besøksforvaltningsarbeidet). Dovrefjell har godkjent besøksstrategi fra 2021.

I henhold til styrenes vedtekter skal styret i besøksstrategien vurdere behovet for særskilte informasjonstiltak, jf. vedtektenes punkt 8.4. Styret er hovedansvarlig for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkestrategi.

Kommunikasjonsarbeidet er en viktig del av besøksforvaltningen. Besøksstrategiene som utarbeides skal ifølge Miljødirektoratet si noe om hvordan vi kommuniserer best mulig med de besøkende i våre områder. Merkevarer Norges nasjonalparker legger føringer for hvordan en bygger opp denne kommunikasjonen. Merkevarer skal gi en samlende visuell identitet for aktørene under merkevarer.

For nasjonalparkstyrene er det i merkevarer helt klare forventninger om at de skal arbeide med:

- Innfallsporter og informasjonspunkt
- Besøksretta hjemmeside
- Facebook
- Instagram
- Hjemmeside for styrene
- Brosjyremateriell
- Kommersiell merke
- Det er også en målsetting at en nasjonalpark skal ha et besøkssenter

Både Dovrefjell og Rondane-Dovre har godt gjennomarbeidede kommunikasjonsplaner for besøksstrategiene våre –nettopp takket være informasjonsressursen vi har hatt tilgjengelig. Kommunikasjonsplanarbeidet vårt brukes nå som mal for andre verneområdestyrer, og vår informasjonsrådgiver benyttes som ressurs av Miljødirektoratet for opplæring av andre sekretariat.

Arbeidsoppgaver og kompetanse

Kommunikasjon og informasjonsarbeid er et eget fag. Ikke alle nasjonalparkforvaltere besitter denne kompetansen, og kan bruke uforholdsmessig mye tid på slikt arbeid som igjen går ut over andre oppgaver. Særlig løpende kommunikasjonsarbeid opp mot sosiale medier krever kunnskap og tid (lage innlegg, annonser og promotering). Fordelen med å ha en dedikert

person som jobber med informasjon og kommunikasjon er flere, og særlig i arbeidet med informasjon på internett, SoMe og for dialog med reise- og næringslivet er dette synlig. Sekretariatene vurderer at ressursen vi har hatt, i tillegg til å være en sårt tiltrengt ressurs med profesjonalitet på informasjons- og kommunikasjonsarbeid, gir oss ekstra synergier og nytteverdi fordi:

- Vi forvalter tilgrensende verneområder med delvis sammenfallende verneformål – ivaretagelse av villreinens areal et viktig formål
- Bidrar til at forvaltninga fremstår mer enhetlig og samlet på tvers av vernegrenser
- Får frem samarbeidsmuligheter med aktører som driver aktiviteter i flere verneområder
- Får frem nye samarbeidsmuligheter mellom sekretariatene
- Kan oppfattes av publikum som mer «nøytral» enn forvalterne – gir bedre forutsetning for å skape god dialog mellom forvaltning og aktører knyttet til verneområdene.
- Legger til rette for mer og enda bedre dialog sekretariatene imellom samt med villreinsenteret

Sekretariatene i de ulike verneområdestyrene i Norge har et stort spenn i arbeidsoppgaver og arbeidsmengde. Arbeid med besøksstrategier og merkevare er nye arbeidsoppgaver som har kommet til i de senere år.

Evaluering av forvaltningen peker på underbemanning

I evalueringsrapporten om forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge (Nordlandsforskning 2021) trekkes både kompleksiteten i arbeidsoppgaver og knapphet på ressurser i de ulike sekretariatene frem. I sin oversendelse av evalueringsrapporten (vedlegg 4) til Klima- og miljødepartementet skriver Miljødirektoratet (forvalter sin understrekning):

«Rapporten viser at det er store forsinkelser i mange av styrenes vedtak av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Det synes ikke som mengden enkeltvedtak er noen avgjørende grunn til slike forsinkelser. Arbeidet med besøksstrategier har forsinket en god del styrer i arbeidet med forvaltningsplaner, til tross for at besøksstrategier etter intensjonen skulle bygge på forvaltningsplanene.»

(Det siste gjelder i en viss grad for Dovrefjell, selv om arbeidet med besøksstrategien ble satt bort, også for Rondane-Dovre som var en av 4 piloter i besøksstrategi arbeidet)

(....)

« I lys av ulikheter i arbeidsmengden mellom verneområdestyrene og innenfor det enkelte verneområdestyret over tid, påpeker evalueringen at det er behov for en gjennomgang av ressursfordelingen totalt, fordelingen mellom verneområdestyrene, og fordelingen av ressurser på faste ansettelses og midlertidige tiltak. Tregheten i arbeidet med (reviderte) forvaltningsplaner viser dette»

Rapporten peker på at styrer/sekretariater i stor grad mangler ressurser til aktiv strategisk forvaltning og at verneverdiene lider under dette. De fleste styrene har for lite bemanning og ressurser til å møte kompleksiteten i forvaltningsutfordringene, villrein i Rondane fremheves som eksempel.

« Ut fra egne vurderinger samt den samlede arbeidsbelastning som framgår fra evalueringsrapportene synes det som at det iallfall kunne vært behov for 5-10 forvaltere til, bl.a. til sekretariatene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Blåfjella-Skjækerfjella/Lierne, Midtre Nordland, Rondane-Dovre, Raet, Færder og Ytre Hvaler»

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet denne rapporten som sak 33/2021 (vedlegg 5) og gjorde dette vedtaket:

*« Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.
Det vises førøvrig til opplysningene i NF-rapport nr. 1/2021 om arbeidsmengde, ressurser, kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre.
Dovrefjell nasjonalparkstyre ser det som helt nødvendig å styrke ressurstilgangen til*

sekretariatet, bl.a. flere forvaltere.

Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.»

Hjemmelsgrunnlag

Dette er et strategigrunnlag for styrets, leders og forvalteres videre arbeid og det er naturlig at det er styret som behandler dette.

Vurdering

Informasjon er et viktig virkemiddel i forvaltningen av verneområder, og trenger å bli profesjonalisert. Prosjektet for de to nasjonalparkstyrene demonstrerer dette svært godt. Informasjon fører til en bevisstgjøring av besøkende og andre som bruker verneområdene til friluftsliv og andre aktiviteter. Vi ser for oss to mulige alternativer for å ivareta det fremoverlente og nødvendige informasjons- og kommunikasjons arbeid- og samarbeid som er gjort siden 2018 og frem til nå, og samtidig føre dette videre for å imøtekomme de forventninger besøksstrategi og kommunikasjonsplan og merkevarearbeid gir:

Forvalterne har drøftet to mulige alternativer. Vi vurderer alternativ 1 som vesentlig bedre enn alternativ 2, men det siste er en løsning som det muligens kan være enklere å få gjennomslag for.

Begge løsninger forutsetter finansiering enten via grunntilskudd til Besøkssenter eller ny fast stilling og vil styrke forvaltningsknutepunktet på Hjerkin. Slike ressurser finnes ikke i systemet i dag. Med andre ord er dette noe det må jobbes politisk opp mot bevilgende myndigheter med.

Forvalterne anbefaler alternativ 1 med bakgrunn i følgende:

- Avsender av informasjonen blir nasjonalparkstyrene og ikke besøkssenter nasjonalpark, man unngår sammenblanding, men opprettholder det gode samarbeidet med NVS. Styrene vil instruere stilingen direkte.
- Omfanget av informasjonsarbeidet tilsier en 100 pst stilling fordelt på to styrer (50/50). Alternativ 2 vil gi mindre ressurser til vårt arbeid. Dette alternativet er utarbeidet i samarbeid med Norsk villreinsenter.

Alternativ 1

Det opprettes en **egen informasjonsstilling hos nasjonalparkstyrene** som arbeider 50/50 for Rondane-Dovre og Dovrefjell og som også har ansvaret for å utvikle innhold og følge opp samarbeidet med NVS. Det lages deretter en samarbeidsavtale mellom NVS og nasjonalparkstyrene om formidling av verneområdeinformasjon som del av Norsk villreinsenter sine utstillingsflater og naturveiledning.

Dette kan eventuelt kombineres med en omorganisering til et felles sekretariat for de to styrene der informasjonsmedarbeider blir en femte stilling og en forvalter får et koordinator- / lederansvar.

Alternativ 2

Norsk Villreinsenter søker om og får autorisasjon som **Besøkssenter nasjonalpark** på Hjerkin. Det forutsettes da at en går bort fra å bruke navnet «Besøkssenter villrein», men at det er navnet «Norsk villreinsenter» som frontes, men at Besøkssenter nasjonalpark blir en del av dette. Dette vil være en lignende løsning som i Lom, der Norsk fjellsenter frontes, men hvor de også er Besøkssenter nasjonalpark. Denne løsningen forutsetter at det gis grunntilskudd for drift av Besøkssenter nasjonalpark.

Da vil **Norsk villreinsenter kunne ansette 1 person til å drifte besøkssenterdelen.**

Informasjons- og kommunikasjonsarbeidet for de nasjonalparkstyrene som er knyttet til forvaltningsknutepunktet på Hjerkin (dvs. Dovrefjell og Rondane-Dovre). Informasjons- og kommunikasjonsarbeidet må i tilfelle skje gjennom kjøp av tjenester fra besøkssenter nasjonalpark.

En slik ordning – uansett alternativ - må være en **fast etablert** ordning for nasjonalparkstyrene og ikke være avhengig av lite forutsigbare årlige tildelinger som prosjektmidler En fast

medarbeider vil bidra til å styrke forvaltningsknutepunktene / besøkssentrene og styrke samarbeidet om informasjon- og kommunikasjon mellom ulike besøkssenter, nasjonalparkstyrene, reiseliv og andre.

Gjennom kommunikasjon og informasjon skapes forståelse for vernet, og forståelse kan få flere til å ta mer hensyn til villreinens leveområder og annen sårbar natur. Økt forståelse for vernet gir bedre ivaretagelse av verneverdiene

Forvalterne løfter denne saken til nasjonalparkstyrene med oppfordring til styrenes medlemmer om aktivt å arbeide med å få opprettet en fast informasjonsstilling hos Rondane-Dovre og Dovrefjell nasjonalparkstyre som arbeider 50/50 for Rondane-Dovre og Dovrefjell og som også har ansvaret for å utvikle innhold og følge opp samarbeidet med NVS. Målet vil være å få på plass en fast stilling gjennom statsbudsjettet 2023.

Dokumentet oversendes også Miljødirektoratet som en rapportering på status for informasjonsarbeidet med oppfordring til å videreformidle dette til Klima- og miljødepartementet.

Arkivsaksnummer:	2022/2847-1	Saksbehandler:	Bernhard Svendsgard	Dato:	08.03.2022
------------------	-------------	----------------	---------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	7/2022	28.03.2022

Forvaltningsplan Dovrefjellområdet - oppstart

Innstilling fra forvalter

Høringsutkast for «Prosjektplan for forvaltningsplanarbeidet for Dovrefjellområdet» godkjennes og sendes til berørte parter for uttalelse .

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Utkast prosjektplan

Saksopplysninger

Gjeldende forvaltningsplan for Dovrefjellområdet er fra 2006 og det ligger til rette for rullering av planen.

Vurdering

Rullering av forvaltningsplanen er et omfattende arbeid og det har derfor blitt skyvd ut i tid. Med økt forvalterressurs en tid framover, så ønsker en å ta opp igjen rulleringsarbeidet.

Utover økt forvalterressurs, så har Miljødirektoratet gitt midler til ny brukerundersøkelse og 75 000,- til reise- og møtevirksomhet for planarbeidet i 2022.

Vedlagte prosjektplan viser hvordan arbeidet er tenkt lagt opp.

Rulleringen forutsetter stor grad av involvering fra berørte kommuner, grunneiere, lag og organisasjoner. Det er derfor lagt opp til møteserier, både fysisk og nettbaserte, i alle verneområdekommunene.

Prosjektplanen er presentert for rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg i møte den 15. mars 2022.

Forvalterne anbefaler at prosjektplanen sendes ut på høring til berørte parter. I høringen er det naturlig at en ber om innspill til temaer som skal tas opp til vurdering i planprosessen.

Arkivsaksnummer:	2021/11970-2	Saksbehandler:	Bernhard Svendsgard	Dato:	11.01.2022
------------------	--------------	----------------	---------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyret	8/2022	28.03.2022

Dispensasjon - Knutshø LVO - restaurering av Olabu - Folldal - gbnr 230/1/173 - Astri Normann - Aslak Kristiansen

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyret vedtar:

1. Søknad fra Astri Normann og Aslak Kristiansen om fasadeendringer (heving av bua på inntil 15 cm og ny dørplassering) godkjennes.
2. Funksjonsendringen til at bua skal stå åpen for allmenn bruk godkjennes ikke, jf forvalters vurdering. Bua må holdes avstengt i de periodene de ikke brukes av eierne.
3. Riving og nybygg godkjennes ikke.

Ordinært vedlikehold er ikke søknadspliktig, jf. forvalters vurdering.

Det blir satt slike vilkår:

1. Overskytende materialer leveres til godkjent mottak/bruk utenfor Knutshø landskapsvernområde. Rent trevirke kan brukes til ved på stedet.
2. Til kledning av fasader skal det brukes tre som materiale.
3. Fargebruk som ikke bryter med omgivelsene, i en halvmørk brunfarget skala, skal brukes.
4. Frist for gjennomføring blir satt til 28.03.2025.
5. Bilder fra fire kanter av bua, etter at vedlikeholdsarbeider og fasadeendring er gjennomført, sendes nasjonalparkstyret når tiltaket er avsluttet.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde, §§ 2 og 3.1.1-3, samt forvaltningsplanen for de store verneområdene på Dovrefjell.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyret - 28.03.2022

Behandling i møtet

Forvalter refererte e-post fra Folldal fjellstyret, mottatt i dag. Fjellstyret er mot at riving og nybygg tillates, og foreslår flytting.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Verneformål – forskrift

Forskrift for Knutshø landskapsvernområde:

«Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpregede natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.»

Verneforskriftens § 1.1.2 sier:

«Bestemmelsene i pkt. 1.1 er ikke til hinder for:

a) Vedlikehold av eksisterende bygninger, vegger, øvrige anlegg, gjerder o.l. Alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller fasade på bygningen.»

Verneforskriftens § 3.1.3 sier:

«Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
 - b) Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger.
 - c) Tilbygg til eksisterende bygninger.
 - d) Gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade.
 - e) Gjenopptakelse av jordbruksdrift på nedlagte setervoller.
 - f) Riving av gammel seterbebyggelse.
- ...»

Forvaltningsplan

Kapittel 4.5.2

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

Forvaltningsplanen sier følgende om vedlikehold av bygninger i verneområdene: Verneforskriften åpner for vedlikehold av eksisterende bygninger. Med vedlikehold forstås mindre tiltak som opprusting av teknisk og funksjonell standard slik som taktekking, etterisolering, montering av nye vinduer med mer. Utgangspunktet for vedlikehold av seterbygninger, buer, naust og hytter må være at nødvendige arbeider skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk, og at reparasjoner er å foretrekke framfor hele utskiftninger der dette er mulig. Vedlikehold slik det er beskrevet ovenfor trenger ikke tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Vedlikehold i samsvar med tradisjonell byggeskikk innebærer at det skal benyttes materialer og farger som er i samsvar med eksisterende bygningsmiljø. Bygningens ytre uttrykk (eksteriør) bør i minst mulig grad endres. I tilfeller hvor det er aktuelt å legge nytt torvtak, og det skal tas torv i verneområdet, må det søkes om tillatelse etter verneforskriftens § 4.

I enkelte tilfeller kan det være tvil om hvorvidt et tiltak defineres som vedlikehold eller nybygg. Typisk er tilfeller hvor forfallet ha gått så langt at bygningen ikke lenger har funksjon som husvære. I slike tilfeller vil en helhetsvurdering legges til grunn, hvor takets tilstand vil være av stor betydning. Hvis taket er intakt bør bygningen etter forvaltningsmyndighetens oppfatning kunne vedlikeholdes i henhold til vernebestemmelsene.

Dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg og behandles etter verneforskriftens § 4.

Bygningens betydning for helhetsinntrykket av bygningsmiljøet, bør vektlegges ved spørsmål om gjenoppføring.

Folldal kommune her behandlet saken etter plan- og bygningsloven og fattet følgende vedtak (samlet saksframstilling er vedlagt):

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilger Folldal kommune ved formannskapet dispensasjon fra Kommuneplanens arealdel for renovering/nybygging av «Olabu», i henhold til søknad til uendret bruk. Det er et vilkår at bua må være avlåst.

Folldal kommune sendte i forkant av sin behandling saken til uttalelse hos flere parter og fikk slike tilbakemeldinger:

Villreinutvalget foreslår at bua reastaureres og flyttes ut av villreinområdet.

Innlandet fylkeskommune har ikke planfaglige merknader, men mener tiltaket er positivt for ivaretagelsen av kulturhistorien i området.

Statsforvalteren i Innlandet mener at restaurering og fri bruk som åpen bu kan skape økt bruk og aktivitet.

Kommunen bør vurdere om det skal settes vilkår om regulering av åpningstider for allmenn bruk dersom det blir gitt dispensasjon.

Statskog godkjenner tiltaket, men tar forbehold om at funksjonsendringen til åpen bu må vurderes nærmere.

Villreinnemndas uttalelse til Folldal kommunes behandling

Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde i Regional plan for Dovrefjellområdet, i et område som er mye benyttet av villrein som helårs beiteområde og med flere trekkområder i nærheten. Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Knutshø villreinområde vurderes som stor. Den påvirker allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beitene, og dette bidrar til lave kondisjonsparametere. Av den grunn vurderes det som svært viktig å ha en restriktiv

holdning til tiltak som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø. Dispensasjon for omsøkte tiltak vil bety ei ny hytte med bedre bygningsmessig standard som vil være åpen for allmennheten. Dette vil med stor sannsynlighet gi mer bruk av bua og større ferdsel i området, og derved medføre økt forstyrrelse av villreinen. Villreinnemnda anbefaler at hytteier kan gå i dialog med kommunen om ei ny tomt utenfor nasjonalt villreinområde, da vi er sterkt kritiske til å gi dispensasjon til å bygge ny Olabu som omsøkt. Dette er viktig for presedens i framtidige søknader. Enkelt saker kan virke uskyldige, men summen av alle tiltakene vil føre til uheldige konsekvenser for villreinstammen i Knutshø.'

Villreinnemndas uttalelse til Dovrefjell nasjonalparkstyres behandling

Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde i Regional plan for Dovrefjellområdet. Det ligger i foreslått fokusområde Kakelldalen. Dette er et område som er mye benyttet av villrein som helårs beiteområde og med flere trekkområder i nærheten. Storhøe er et særlig viktig sommerhabitat fordi dyra finner snøfonner her. Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Knutshø villreinområde vurderes som stor. Den påvirker allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beitenene, og dette bidrar til lave kondisjonsparametere. Den negative trenden og den lave andelen kalv per 100 simle/ungdyr som er dokumentert fra 2007 er urovekkende. Ingen andre villreinområder i overvåkingsprogrammet har en slik klar negativ trend over år. Tilsvarende er det få områder som har en så lav andel kalv. En synkende produksjon vil på sikt redusere høstningspotensialet i stammen. Forstyrrelser og redusert tilgang til gode beiteområder, økt predasjon, og økt parasittbelastning, er faktorer som sammen, eller hver for seg, vil kunne forårsake den synkende kalveandelen vi ser i resultatene. Samlet gir disse faktorene som nevnt en svært urovekkende trend i Knutshø villreinområdet. Av den grunn vurderes det som svært viktig å ha en restriktiv holdning til tiltak som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø. Dispensasjon for omsøkte tiltak vil bety ei ny hytte med bedre bygningsmessig standard. Ifølge vedtaket skal bua være avlåst, og ikke åpen for allmennheten. Det foreligger ikke informasjon om hvordan dette skal sikres ivaretatt. Kunnskap eller antagelser om hvor stor ferdselen blir i dette området pga. ny hytte, foreligger ikke. Norge har internasjonalt ansvar for å ivareta villreinen og leveområdene. Villreinen er i tillegg rødlistet og har stor nasjonal forvaltningsinteresse. Villreinnemnda er av den oppfatning at kunnskapsgrunnlaget i denne saken virker å være mangelfullt.

Vurdering

Ordinært vedlikehold, som ikke medfører endringer i byggets eksteriør og funksjon, er ikke søknadspiktig etter verneforskriften.

Olabu er relativt felleferdig og må beskrives som ubeboelig. Forvaltningspraksis tilsier at dersom et bygg har tak, så kan ordinært vedlikehold utføres uten søknad. Dersom taket ikke er intakt, så må vedlikehold behandles som søknad om nybygg.

Olabu har fortsatt tak og ordinært vedlikehold kan utføres uten søknad etter verneforskrift. Dette innebærer at vedlikeholdet må gjøres på stedet og uten fullstendig nedrivning av bygget. Søknaden beskriver at arbeidene skal utføres på stedet.

Folldal kommune opplyser om at søker har meddelt muntlig at de planlegger å rive bygget, for så å sette opp et nytt bygg med samme størrelse.

Dersom bygget i hovedsak må rives ned før en kan utføre vedlikehold eller at eksteriøret endres utover det som tillates i denne saken, så må dette omsøkes og behandles som søknad om nybygg.

Forvalter vil påpeke at vedlikeholdsarbeid på et bygg som har forfalt i så stor grad, vil kreve god kunnskap om restaurering av gamle bygninger. I vedlikeholdsarbeidet bør det brukes mest

mulig av opprinnelige materialer, nye materialer må ha tilsvarende utforming, taket skal ha lik utforming og nye vinduer/dør må ha samme utforming som den opprinnelige for at søknadsplikt ikke skal utløses. Det vil derfor være krevende å drive ordinært vedlikehold som ikke vil gå utover rammene verneforskriften setter for dette.

Både villreinnemnda og villreinutvalget dokumenterer reinens bruk av området og viktigheten av å skjerme området for mer utbygging. Uttalelsene legger grunnlaget for vurderingene og vedtaket nasjonalparkstyret må gjøre.

Ordinært vedlikehold etter verneforskriftens §1.1.2 kan gjøres uten søknad, men for Olabu ser en likevel at det kan bli vanskelig å utføre vedlikehold som ikke medfører riving, vesentlig ombygging eller eksteriørmessige endringer som er søknadspliktige. Dersom byggearbeidene viser seg å bli definert som nybygg, så må saken behandles etter verneforskriftens §3.1.3 og forvaltningsplanens kap. 4.5.2. Disse forskriftene gir ikke hjemmel til nyoppføring av fritidsboliger. Olabu er en ren fritidseiendom og faller derfor utenom det som lovlig kan nyoppføres.

Søknaden innebærer fasadeendringer, med heving og endret dørplassering. Søknaden beskriver også at en vil la bua stå oppe for allmenn bruk, noe som innebærer funksjonsendring fra buas opprinnelige bruk.

Fasadeendringene vil etter forvalters vurdering ikke gi vesentlige virkninger på landskapets art og karakter og forvalter anbefaler at det gis tillatelse til dette som omsøkt.

Byggets funksjonsendring fra en privat bu til at den skal stå åpen, vil medføre at buas attraksjon som turmål blir større og vil tiltrekke seg mer ferdsel. Dette er klart uheldig for villreinens bruk av området. Forvalter anbefaler derfor at det settes krav om at bua holdes avstengt utenom den tida den er i bruk av eierne.

Oppsummering

- Fasadeendringene, med heving av bua og endret dørplassering, anbefales godkjent.
- Bua må holdes avstengt når den ikke er i bruk av eierne.
- Ordinært vedlikehold (jf vurderingene ovenfor) kan utføres uten søknad.
- Riving og nybygg anbefales ikke godkjent.

Arkivsaksnummer:	2022/3140-2	Saksbehandler:	Bernhard Svendsgard	Dato:	17.03.2022
------------------	-------------	----------------	---------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	9/2022	28.03.2022

Fokstugu LVO - dispensasjon - 2022 - 2023 - etablering av utsiktsplattform - Storhusranden rasteplass - Statsforvalteren i Innlandet

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Statsforvalteren i Innlandet tillatelse til oppføring av utsiktsplattform ved Storhusranden rasteplass som omsøkt.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd og med bakgrunn i forvalters vurdering.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

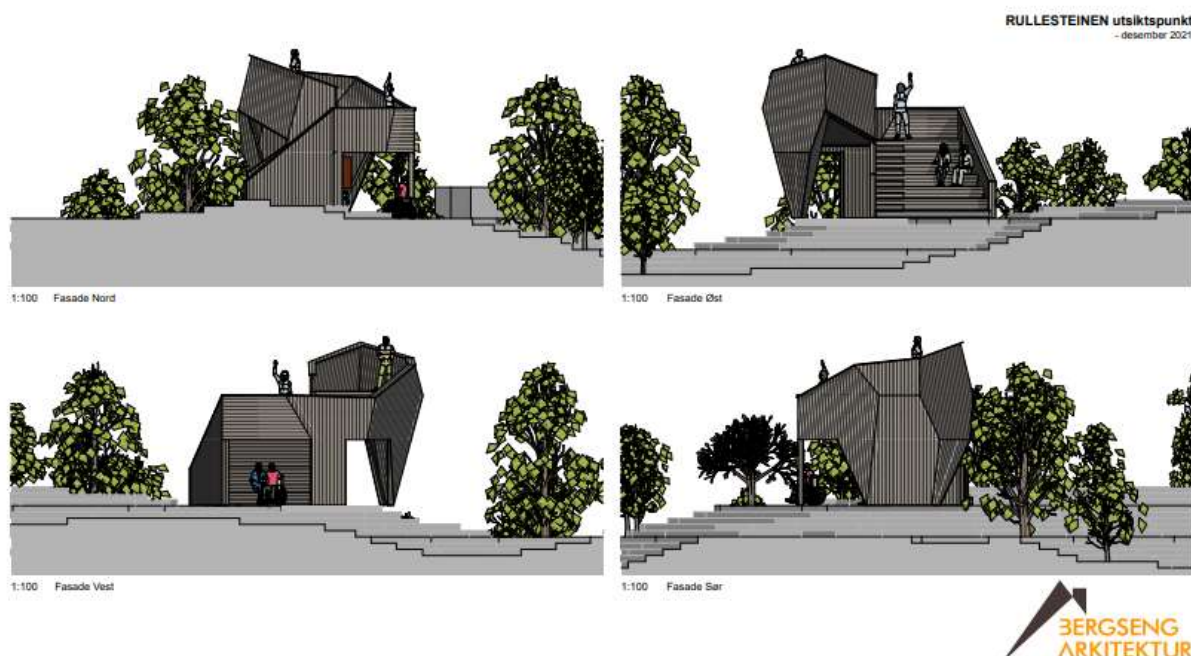
Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Skisser
- 2 Søknad om etablering av utsiktsplattform - Storhusranden rasteplass - Statsforvalteren i Innlandet

Saksopplysninger

Statsforvalteren i Innlandet søker Dovrefjell Nasjonalparkstyre om dispensasjon fra verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde § 3 punkt. 1.1. til å sette opp en utsiktsplattform i tilknytning til Storhusranden rasteplass, med utsikt til blant annet Fokstumyra naturreservat. Arbeidet skal skje i 2022-2023.

Statsforvalteren skriver blant annet i sin søknad:

Fokstumyra naturreservat representerer Norges største tidligst vernede område: I 1911 ble 52 plantearter fredet på Fokstumyra (første plantefredning i NO), i 1923 ble 7,5 km² av Fokstumyra fredet som den første større naturfredning i Norge, dvs. at vi ønsker å markere dette 100 års jubileet i 2023. Som forberedelse til denne markeringen har Statsforvalteren de siste to årene oppgradert publikumsfasilitetene i selve reservatet og parallelt med dette, har vi jobbet for å finne finansiering til en utsiktsplattform med innsyn til Fokstumyra naturreservat.

...

Utsiktsplattformen ønskes plassert i Fokstugu LVO ved Statens vegvesen sin rasteplass til E6. Plasseringen gjør at folk flest vil få glede av utsiktsplattformen siden det blir lett tilgjengelig, og i dette området er det stor sjanse for å se fugl og elg (og til dels også villrein). Storhusranden rasteplass, som Statens Vegvesen har oppgradert og utvidet de siste årene, er et knutepunkt

når en kjører over Dovrefjell og er en meget velbesøkt plass, med gode fasiliteter herunder toaletter. Sykkelvegen over Dovrefjell går rett forbi og Furuhaugli fjellhytter som driver mye med turisme (blant annet Moskussafari) ligger bare 1,8 km unna Storhusranden. Utsiktsplattformen vil med denne plassering bli en integrert del av dette infrastruktur knutepunkt og ligge rett ved eksisterende veianlegg. Utsiktsplattformen (som får universell utforming) vil gi en unik utsikt over Fokstumyra naturreservat og Dovrefjell som en helhet. Vårt ønske er at plattformen står noenlunde klar senhøsten 2022 og er helt ferdigbygd til 100 års jubileet for Fokstumyra i 2023.

Verneforskrift

Formålet med Fokstugu landskapsvernområde er å:

Ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Fokstugu landskapsvernområde er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, og med noen unntak er det forbud mot bl.a. oppføring av nye bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging m.m. jf. § 3, pkt. 1.1.

Forvaltningsmyndigheten har derfor ikke hjemmel i verneforskriften til å gi tillatelse til oppsetting av utsiktsplattform ved Storhusranden. Søknaden fra Statsforvalteren må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriften, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter fra Miljødirektoratet, går det i pkt. 7.2 bl.a. fram (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, går det i pkt. 7.7 bl.a. fram (s. 16):

Dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48 skal inneholde en begrunnelse for vedtaket som viser hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette. (Jf. naturmangfoldloven § 48 fjerde ledd.)

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Storhusranden ligger i en såkalt brukssone.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

§ 8 kunnskapsgrunnlaget,

§ 9 føre-var-prinsippet,

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,

§ 11 kostnadene ved miljøforringelse,

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Det er en rasteplass ved Storrhusranden fra før. Rasteplassen har vært oppgradert de siste årene og framstår som et attraktivt stoppunkt langs E6 over Dovrefjell. Området egner seg derfor godt til videre utvikling og for å informere om verneområdene i Dovrefjell/Dovre/Rondane.

Oppsetting av utsiktsplattform på Storrhusranden vil formidle godt de kvalitetene som områdene rundt har og det vil gi gode muligheter for å se dyr, fugler og andre naturelementer, uten at det legger til rette for ferdsel i sårbare områder.

Det er vanskelig å se at de planlagte tiltakene på rasteplassen ved Storrhusranden, er i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene merkbart, siden det er relativt små endringer i forhold til nåværende rasteplass.

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger. Jf. § 8. Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10.

Det planlagte tiltaket ved den nåværende rasteplassen ved Storrhusranden vil på grunn av rasteplassens beliggenhet ved E6 påvirke naturmangfoldet og økosystemet lite. Det er lite sannsynlig at den samlede belastningen på økosystemet blir for stor. Jf. § 8 og 10. Det er ikke nødvendig å legge vekt på føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket evt. volder, jf. naturmangfoldloven § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder jf. § 12.

Oppsummering

Forvalter mener det omsøkte tiltaket vil tjene verneverdiene i området godt gjennom å informere og legge til rette for gode opplevelser knyttet til verneområdene i Dovrefjellområdet. Det anbefales derfor at det gis dispensasjon for oppføring av utsiktsplattform som omsøkt.

Arkivsaksnummer:	2021/12326-5	Saksbehandler:	Bernhard Svendsgard	Dato:	25.02.2022
------------------	--------------	----------------	---------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	10/2022	28.03.2022

Dalsida LVO - dispensasjon - riving av eksisterende bu - oppføring av ny hytte og uthus gbnr 57/3 - Motterudholet - Margith og Magne Sveen

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar:

1. Søknad fra Margith og Magne Sveen om å få rive sin bu i Motterudholet og bygge opp ny bu på 18 m2 og uthus på 2 m2 avslås på bakgrunn av at tiltaket strider mot verneformålet og vernebestemmelsene, jf. forvalters vurdering.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde, §§ 2 og 3.1.1.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

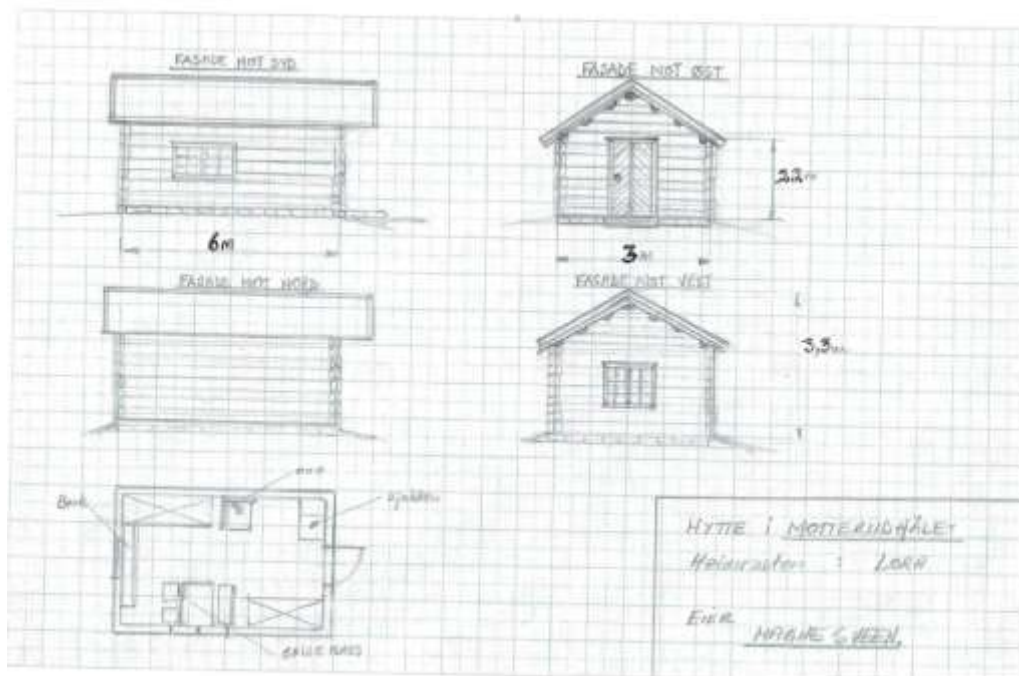
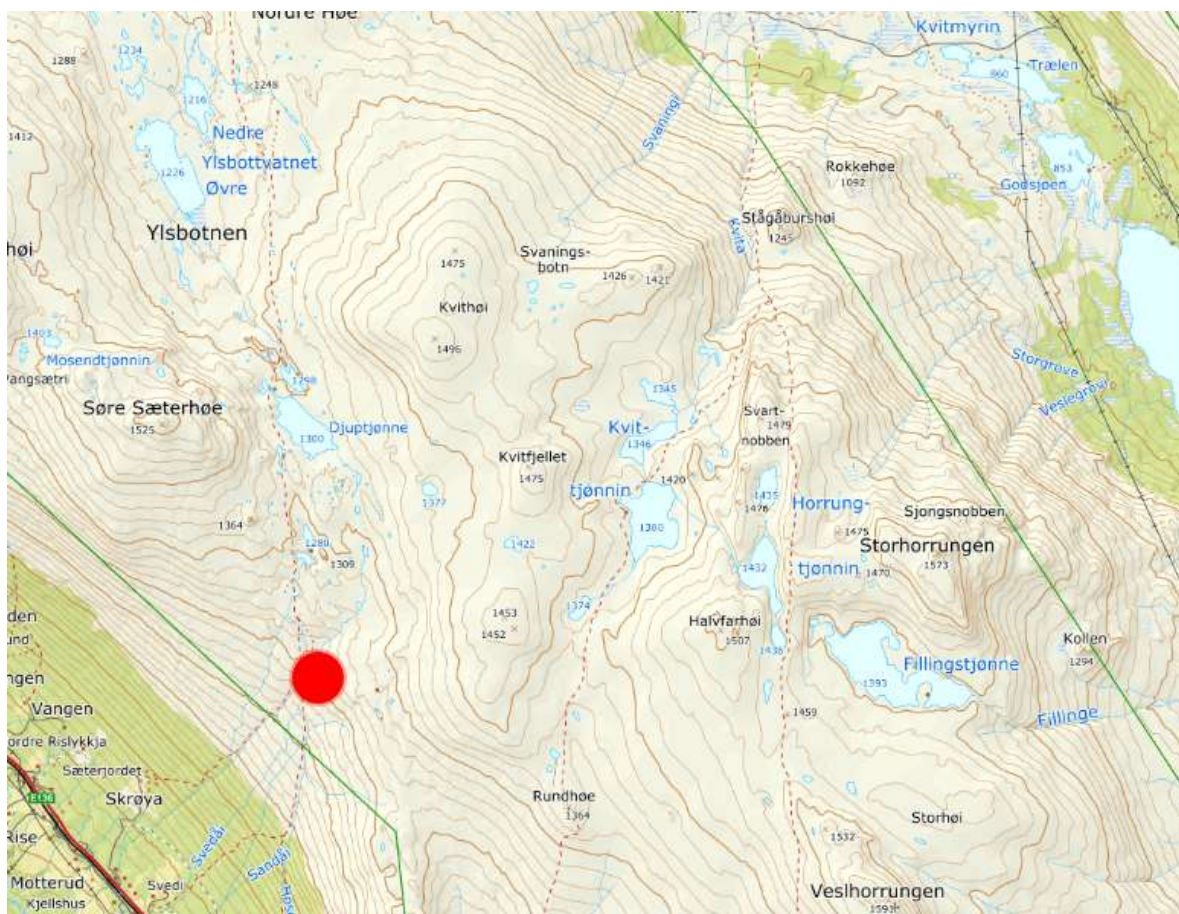
Dokumenter i saken

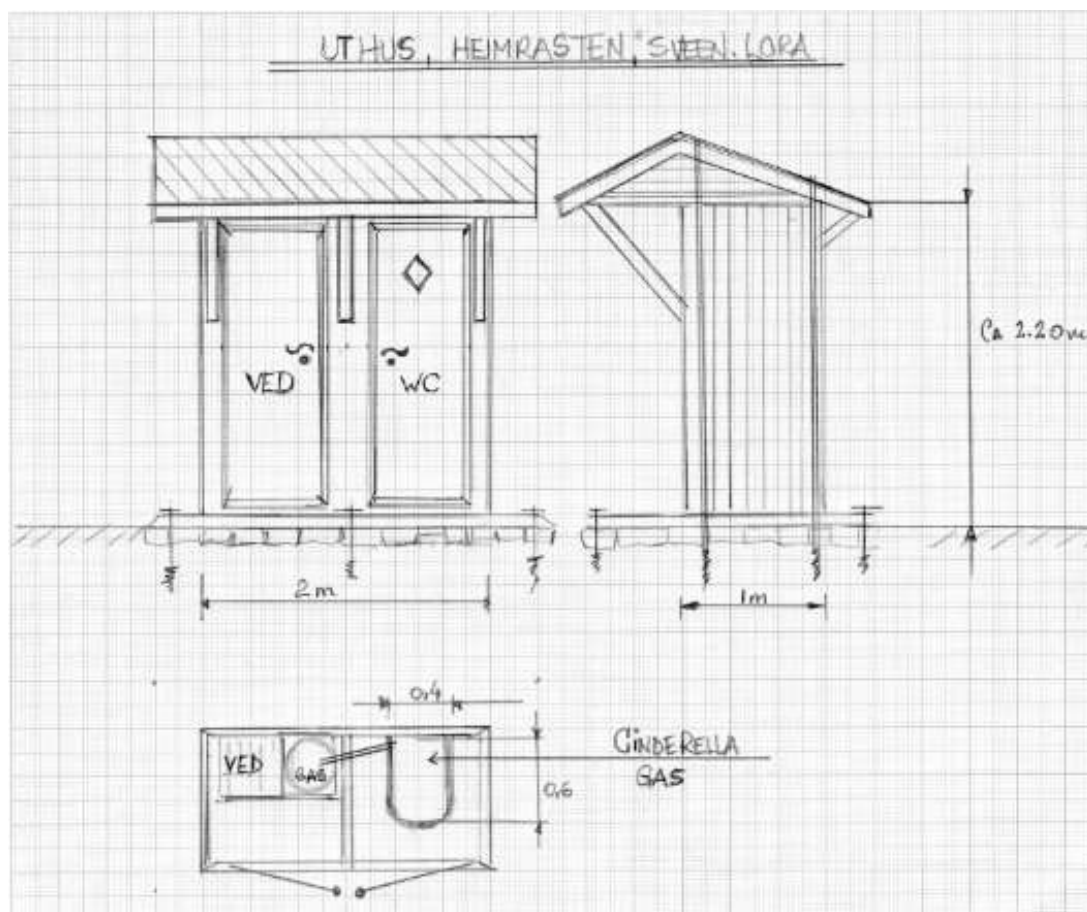
Vedlegg:

- 1 Søknad og uttalelser
- 2 Tidligere saksgang - [lenket opp separat ...](#) pga stort dokument best å lese om du laster ned og åpner i PDF-leser – slå på bokmerker

Saksopplysninger

Margith og Magne Sveen søker om å få rive sin bu i Motterudholet i Dalsida landskapsvernområde og sette opp ny bu og uthus.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturreservater	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkin med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvudalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Dalsida landskapsvernområde:

1. *Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.*
2. *Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.*
3. *Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.*

Forskriften for Dalsida LVO § 3.1.1. forbyr alle tekniske inngrep, bl.a. «*oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger*». Etter samme § 3.1.3. kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «*Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.*»

Etter § 3.1.3 b og c kan det gis tillatelse til ombygginger/restaurering av eksisterende bygninger og mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier følgende:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Forvaltningsplanen har også disse retningslinjene:

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie

Vurdering

Sveen søker om å få rive en bu på om lag 7 m2 og erstatte denne med totalt 20 m2 bebyggelse. Eksisterende bu er nå i dårlig forfatning, men har heller ikke tidligere vært av høy standard.

En søknad ang oppbygging av større bu (til sammen 27 m2) har også tidligere vært fremmet og avslått. Avslaget ble stadfestet av Miljødirektoratet gjennom klagebehandling. Sakens dokumenter er vedlagt.

Lesja kommune har sendt søknaden til uttalelse hos Statsforvalteren, Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø og Innlandet fylkeskommune. De to sistnevnte har avgitt uttalelse Villreinnemnda sier:

«Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde Snøhetta. Tiltaket må vurderes som ei ny hytte, og er derved ikke i tråd med retningslinjene for Regional plan for Dovrefjellområdet. Den samlede negative belastningen på villreinen i Snøhetta er allerede stor. Ei ny, større hytte vil trolig føre til mer ferdsel og bruk, i et område hvor det vanligvis er lite ferdsel. Om vinteren kan denne økte ferdselen få betydning for villreinen som bruker den sør-østlige delen av Dalsida landskapsvernområde og Motterudholet som vinterbeite. Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder frarår av den grunn at Lesja kommune innvilger dispensasjon til oppføring av ny hytte og uthus.»

Innlandet fylkeskommune konkluderer med:

«For at dispensasjonen skal godkjennes skal fordelene være klart større enn ulempene. Til tross for at søker har redusert størrelse på omsøkt bygg, er bygget tre ganger størrelsen av

eksisterende jaktbu, tiltaket vil trolig føre til økt bruk av hytta og øke ferdsel i landskapsvernområdet. Presedensfaren bør vurderes, og vi mener tillatelse til oppføring av bygg som omsøkt vil medføre en økt presedensfare for oppføring liknende tiltak. Slik fylkeskommune ser det er ikke fordelene klart større enn ulempene ved en dispensasjon og vilkårene er dermed ikke oppfylt. Fylkeskommunen vil med det fraråde at det gis dispensasjon i denne saka.»

Det søkes i utgangspunktet om å få rive eksterende bu og sette opp ny. Etter verneforskriftens § 3.1.3 og retningslinjene i forvaltningsplanen, så kan en ikke gi tillatelse til nye bygninger som ikke faller inn under verneformålet. I dette området vil det si bygninger til sinking og ettersyn av dyr. Søker driver ikke med beitedyr og søknaden faller derfor utenfor forskriftens rammer.

Det kan gis tillatelse til ombygginger og mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningspraksis i verneområder tilsier at om lag 30% økning fra bygningens størrelse på vernetidspunktet ligger innenfor begrepet «mindre tilbygg». Her søkes det om en økning på over 2,5 ganger opprinnelig størrelse. Selv om en for slike små buer i særskilte tilfeller kan godta mer enn 30%, så er dette en vesentlig økning av arealet. Søknaden faller derfor utenfor de rammene som forskriften setter for mindre tilbygg.

Bua er i dag av så enkel utforming at vesentlige økninger i areal vil endre landskapets art og karakter. Standardøkning i tillegg vil føre til mer ferdsel og bruk av et viktig beiteområde for rein.

Oppsummering

Det er ikke rom for å godkjenne riving og oppføring av ny bu av denne størrelsen innenfor rammene som er gitt av verneforskrift og forvaltningsplan ut i fra:

- bua tilhører en landbrukseiendom uten husdyrdrift i området og nytt bygg vil bli en ren fritidseiendom
- omsøkt arealøkning overskrider langt det som er forvaltningspraksis på 30% tilbygg på eksisterende bygg
- omsøkt arealøkning og standardøkning vil medføre vesentlig mer ferdsel og bruk av reinens leveområde og vil derfor være i strid med målet om å ta vare på reinens leveområder

Arkivsaksnummer: 2022/449-2

Saksbehandler: Gunhild Kirsti Sem

Dato: 17.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	11/2022	28.03.2022

Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - påbygg og fasadeendring - Karistu gbnr 121/1 - Raubergstela - Sunndal fjellstyre

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar:

Søknad fra Sunndal fjellstyre v/ Bjørn Sæther om å få satt opp tilbygg på 3 m² samt mindre fasadeendring på fjellstyrets hytte Karistu på Raubergstela innenfor Dovrefjell/Sunndalsfjella nasjonalpark. Tilbygget skal romme en utedo og lagrunsmuligheter for ved, gass og annet proviant. Eksisterende bu er på ca 6 m².

Søknad om dispensasjon er ikke sendt Innlandet fylkeskommune og Villreinnemnda i Snøhetta/Knutshø på høring. Grunnlaget for at vi skal kunne behandle saken etter verneforskriften er ikke tilstede. Forvalter anbefaler at saken behandles delegert da denne saken vurderes å være av kurant karakter.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Carl Johansen fremmet forslag om at styret skal behandle saken på nytt når uttalelsene som mangler er kommet inn.

Styret la til følgende punkt i innstillingen:

«*Delegert vedtak som gir tillatelse til utvidelse, forutsetter at høringsinstansene ikke har motforestillinger*».

Prøvevotering for innstilling med tillegget var enstemmig.

Carl Johansen trakk deretter sitt forslag.

Vedtak

Som innstillingen, med tillegg fra styret
- enstemmig .

Vedtaket ble dermed slik:

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar:

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturreseervater	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Søknad fra Sunndal fjellstyre v/ Bjørn Sæther om å få satt opp tilbygg på 3 m² samt mindre fasadeendring på fjellstyrets hytte Karistu på Raubergstela innenfor Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Tilbygget skal romme en utedo og lagringsmuligheter for ved, gass og annet proviant. Eksisterende bu er på ca. 6 m².

Søknad om dispensasjon er ikke sendt Innlandet fylkeskommune og Villreinnemnda i Snøhetta/Knutshø på høring. Grunnlaget for at vi skal kunne behandle saken etter verneforskriften er ikke tilstede. Forvalter anbefaler at saken behandles delegert da denne saken vurderes å være av kurant karakter.

Delegert vedtak som gir tillatelse til utvidelse, forutsetter at høringsinstansene ikke har motforestillinger.

Dokumenter i saken

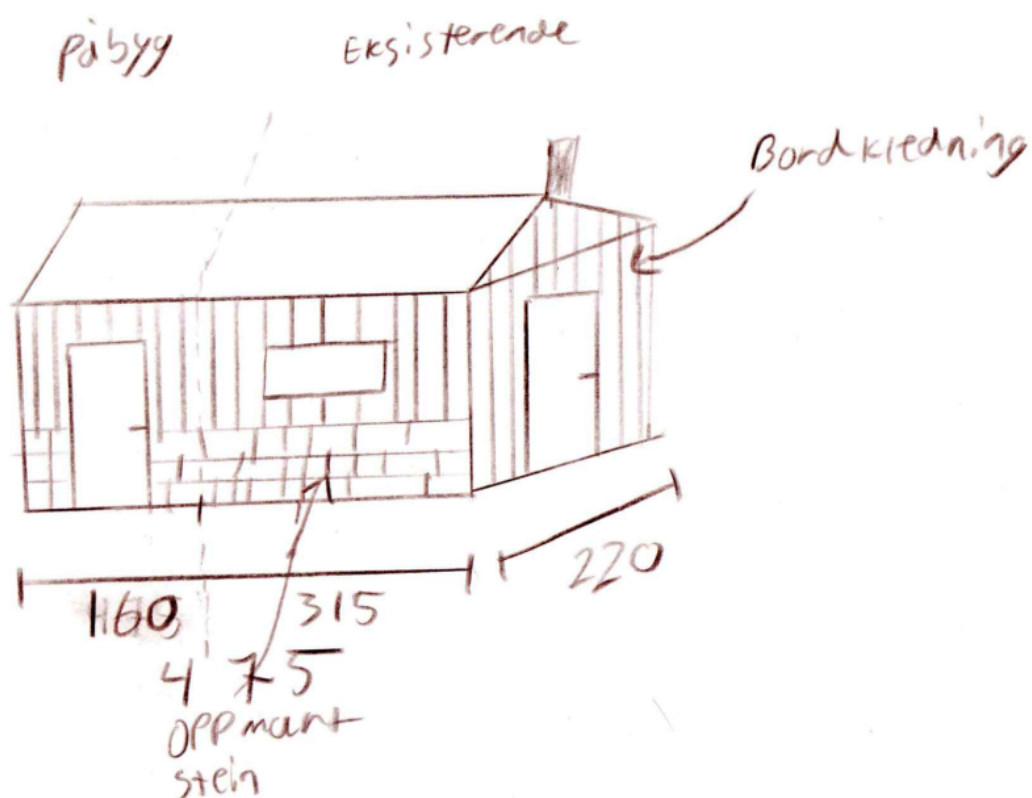
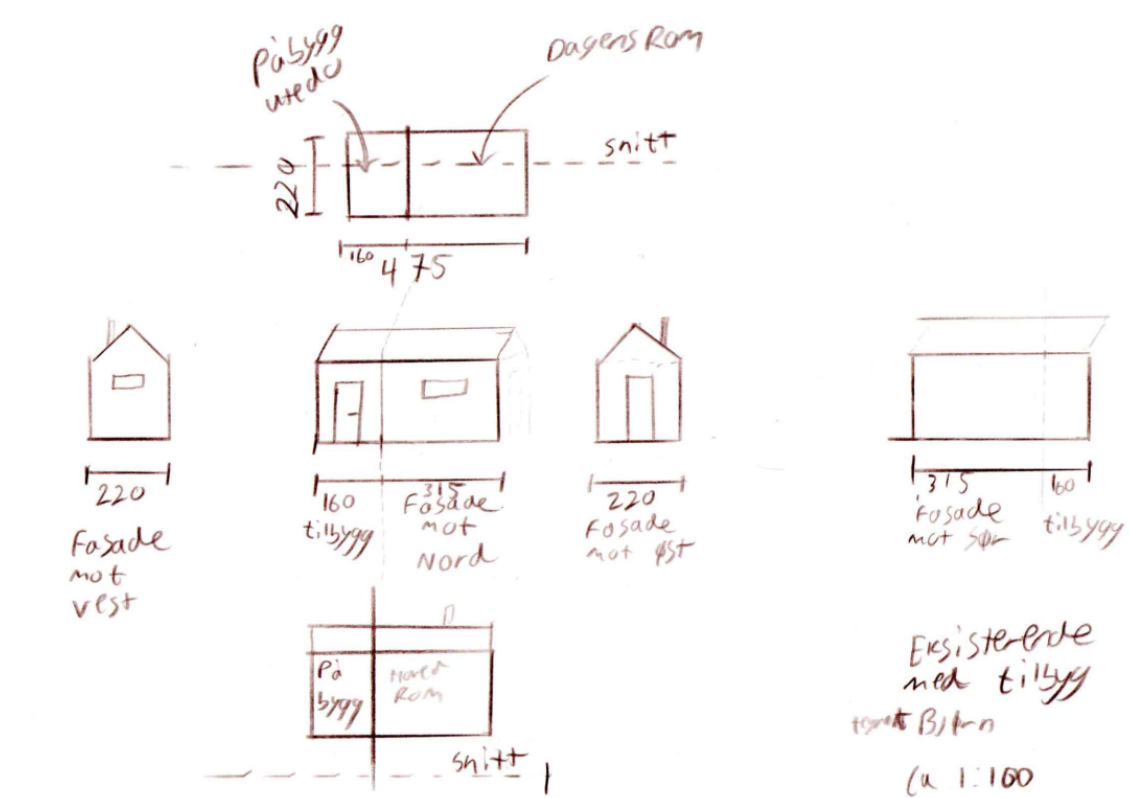
Vedlegg:

1. Søknad

Saksopplysninger

Sunndal fjellstyre v/Bjørn Sæther søker om å få satt opp tilbygg samt gjennomføre mindre fasadeendring på fjellstyrets hytte Karistu på Raubergstela innenfor Dovrefjell/Sunndalsfjella nasjonalpar

Verneformål – forskrift

Formålet med forskriften er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a) et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper og geologi. Området utgjør et stort og tilnærmet intakt høgfjelløkosystem der arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn har en nøkkelrolle
- b) kalkrike områder med rik fastmark i fjellet, ekstremrike myrer og en unik karplanteflora
- c) elveslettelandskap med kroksjøer, meandrerende elv og åpne sandområder
- d) en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta og Knutshø villreinområder
- e) vakre og egenartede landskap
- f) store alpine fjellmassiv omkring Snøhetta
- g) særpregede kvartærgeologiske forekomster
- h) kulturminner, herunder spor etter fangst og beitebruk.

Det fremgår av § 3 første ledd i forskriften for Dovrefjell/Sunndalsfjella NP § 3 første ledd fremgår det at *i nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet*.

Forvaltningsmyndigheten kan imidlertid etter søknad gi tillatelse til:

- Etter § 3 fjerde ledd bokstav a) - «ombygging av eksisterende bygninger»
- Etter samme § 3 fjerde ledd bokstav b) - *mindre utvidelse av bygninger....*»
- Etter samme § 3 fjerde ledd bokstav f) - «ombygging og oppføring av tilsynsbuer, anlegg g innretninger, herunder gjerder og sankekveer, i regi av beitelag i forbindelse med beitebruk i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan.»

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier følgende:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Forvaltningsplanen har også disse retningslinjene:

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie

Vurdering

Sunndal fjellstyre søker om å få restaurere eksisterende bu på ca 6 m² samt bygge på et tilbygg på 3 m². Dagens bu er kledd i grå papp. Bua begynner å vise tegn til fuktskader og sopp i deler av bua. Rundt bua er det oppmurt med stein langs sidene (se bilder).

Fjellstyret har over en periode sett behovet for å komme i gang med vedlikeholdsarbeid. Vedlikeholdsarbeidet utover det generelle vil bestå i å lekte ut og etterisolere veggene og taket på bua, samt kle bua med asfaltplater, vind-duk, lekter og bordkledning etter dagens standarder. Vinduene er modne for utskiftning og ønskes skiftet ut med nye og litt større slik at de kan brukes som rømningsveg ved eventuell brann etc. Murene rundt hytta skal gjenoppføres slik at uttrykket blir det samme som før.

Fjellstyret ønsker ikke å utvide kapasitetet på bua, kun oppgradere bygningsmassen til dagens standard, samt få en ordning på toalettfasilitetene.

Sunndal kommune har sendt søknad til uttalelse hos Statsforvalteren, men ikke til Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø og Innlandet fylkeskommune. Vi har ikke fått tilgang til uttalelsen til Statsforvalteren, og i og med at søknaden ikke har blitt sendt til Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø og Innlandet fylkeskommune har ikke vi tilstrekkelig grunnlag å uttale oss til saken.

Vi anser at tiltaket ligger innenfor de rammene verneforskrift og forvaltningsplan legger opp til (jf, § 3 fjerde ledd bokstav a «*ombygging av eksisterende bygninger*», etter samme § 3 fjerde ledd bokstav b) *mindre utvidelse av bygninger....*», og er sådan å oppfatte som en kurant sak. Det vurderes dithen at et påbygg på 3 km² ikke strider mot verneformålet og vernebestemmelser og derfor kan tillates, jf. forvalters vurdering.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Dovrefjell/Sunndalsfjella nasjonalpark

Sunndal fjellstyre har også søkt om motorisert ferdsel på snødekt mark for behandling etter verneforskriften. Det er behov for å transportere opp materialer i forbindelse med arbeidet på bua. Denne behandlingen vil foregå parallelt med behandlingen av byggesak.

Oppsummering

- Saken er ikke sendt Innlandet fylkeskommune og Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø på høring, men oppfattes å være av kurant karakter slik at denne kan behandles delegert av forvalter
- Tilbygget og restaureringsarbeidet vurderes å være av begrenset omfang
- Bua vil etter gjennomført arbeid fortsatt være stedstilpasset landskapet
- Søknad om motorisert ferdsel på snødekt mark for transport av materialer behandles parallelt med byggesak

Rett utskrift

Hjerkinn 30.03.2022

Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

•

Arkivsaksnummer:	2021/1290-15	Saksbehandler:	Carl Severin Bjurstedt	Dato:	16.03.2022
------------------	--------------	----------------	------------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	12/2022	28.03.2022

Fokstugu LVO - Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen LVO - restaureringstiltak - motorferdsel - skilting – infopunkt langs Gamle Kongeveg

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Statens vegvesen dispensasjon til å sette opp skilt som omsøkt ved rasteplassen på Storrusranden i Fokstugu LVO. Skogrydding langs kongevegtraseen trenger ikke tillatelse herfra.
2. Nasjonalparkstyret gir Statens vegvesen tillatelse til grøfting langs og restaurering eller rekonstruksjon av stikkrenner under Gamle Kongeveg sørover fra Fokstugu i Fokstugu LVO. Gammel kavling med kreosotimpregnerte sviller fjernes og kan erstattes med stein.
3. Nasjonalparkstyret forlenger tillatelser gitt til Statens vegvesen i sak DNPS 16-2020 til å gjelde for 2022.
4. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Rondane-Dovre nasjonalparkstyre dispensasjon til å etablere informasjonspunkt som omsøkt sør for Fokstugu i Fokstugu LVO som omsøkt. Før endelig plassering må arealet som berøres sjekkes for rødlistearter og plassering justeres om det finnes arter med vurdering fra truet og oppover.
5. Dovrefjell nasjonalparkstyre tar utleggingen av **Skjøtselsplan for Kongevegen mellom Åteigen og Fokstugu**, som Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har gjort i sin sak 1/22, til etterretning.
6. Vedtaket er gjort etter forskrifter for Fokstugu landskapsvernområde, Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen landskapsvernområde og naturmangfoldloven § 48. Detaljert hjemmel for delvedtakene er angitt i vurderingen for det enkelte.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg

1. Dokumentsamling – [nedlastbart separat dokument ...](#) Lagre på egen PC og slå på bokmerkevisning!

Andre dokumenter i saken

2. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
3. Forskrift for [Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn LVO...](#)
4. Forskrift for [Fokstugu LVO...](#)
5. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
6. [Besøksstrategi for verneområdene på Dovrefjell ...](#)
7. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
8. [Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven M-420...](#)
9. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.
10. [Kongevegprosjektets nettsider ...](#) og [facebookside ...](#)

Saksopplysninger

Styret er kjent med prosjektet gjennom flere tidligere saker. Flere andre er behandlet delegert. Prosjektet skal avsluttes i år og søker nå om flere mindre tiltak langs det meste av strekningen i våre verneområder og i tillegg om forlengelse av en tillatelse som gikk ut i 2021.

Søknadene med vedlegg utgjør et omfattende materiale og er derfor samlet i et separat dokument som må lastes ned separat (vedlegg 1). Oppsummert gjelder søknadene følgende:

1. Skilt og vegetasjonsrydding ved Storrusranden.

Storrusranden er Vegvesenets hovedrasteplass for nordgående trafikk langs E6 over Dovrefjell, ca. midt mellom avkjøringene til Nysætre og Furuhauglie. Rasteplassen med toalett, permanente benker og bord, tursti med handicapfiskeplass m.m. er et populært sted å stoppe. Videre planlegger Statsforvalteren en utsiktsplattform («elgtårn») her – dispensasjon er egen sak i dette møtet, se også saken om fordeling av tildelte midler.

Kongevegprosjektet ønsker her å sette opp en stor skilttavle på en rygg som går ut fra rasteplassen mot E6 (kart, tavle og plakat i vedlegg 1). Nedenfor ønsket tavleplassering er nylig oppdage en mindre strekning av Kongevegen, datert til 1600-tallet. Den fortsetter nordøstover, avskåret av nordre avkjøring fra rasteplassen, fram til Spingarbekken. Prosjektet ønsker å rydde vegetasjon langs denne for å få fram vegen igjen. Det kan bli aktuelt å bruke helikopter til å frakte ut rydda vegetasjon.

Skiltlokaliteten vurderer forvalterne også som egnet for verneområdeinfo og vi planlegger to skilttavler samlokalisert med Vegvesenet sin.

I styresak 10/2021 (i vedlegg 1) ga styret tillatelse til skilting langs traseen mellom Fokstugu og Hundyrjuelvene, samt oppsetting av rekonstruert bruer over disse. Grunnet negativ holdning fra grunneier ved Hundyrju og villreinnemnda er det uvisst om dette blir realisert. Også kulturminnemyndigheten har noen synspunkter her.

2. Istandsettingstiltak ved Fokstugu

Dette omfatter tiltak på fire delstrekninger, se i tillegg nr. 4. nedenfor, og gjelder istandsetting av våte områder. I noen av områdene ligger i dag gamle kreosotimpregnerte sviller som kalving. Disse ønskes fjernet. Man vil forsøke grøfting og lokalisering og restaurering av stikkrenner som tiltak, eventuelt legge ut tråkksteiner det det har vært kavlet om drenering ikke er tilstrekkelig eller mulig. Det kan være aktuelt å nytte helikopter til å transportere ut stein. Kulturminnemyndigheten har gitt uttalelse og anser de omsøkte tiltakene som vedlikehold og sikringstiltak for å sikre Kongevegen og veganlegget som kulturminne.

3. Forlengelse av tillatelse (DNPS-sak 16/2020) for tiltak Vårstigen og Hjerkinnhø til 2022

De ble her gitt tillatelse til skilting, vegetasjonsrydding, restaureringstiltak, nye bruer og motorferdsel for nødvendig transport. Saken er vedlagt i vedlegg 1.

Framdriften har vært langsommere enn forutsatt ikke minst grunnet Covid-19 og prosjektet søker om forlengelse av dispensasjonene for i år. Vegetasjonsrydding er ferdig og dermed ikke aktuelt i år, av bruene gjenstår bru over Skåkbekken. Videre skal gjennomføres skjøtselstiltak som slått for å hindre oppslag av ny vegetasjon der det er ryddet. Dette vil trolig bli et årlig tiltak.

4. Søknad fra Rondane-Dovre NPS om dispensasjon for informasjonspunkt på Kongevegen ved Fokstugu.

Dette er tenkt plassert der Kongevegen kommer ned på , sør og vest for Fokstugu gard, der denne kommer ned på sykkelvegen (gamle riksvei 50) langs E6.

Planen viser et sirkulert planert område i høyde med eksisterende G/S-veg, diameter 12-13 m og delvis avgrenset av steinbenker i ytterkant av sirkelen. Plakater og hvilesteiner plasseres inne i sirkelen. Det er to aktuelle plasseringer – avhengig av om kulturminnemyndighetene godtar plassering oppå Kongevegen eller ei.

Det skal være fire plakatoppsett – Kongevegen, verneområder, Pilegrimsleden, sykkelveien over Dovrefjell. De to første er nye, de to siste flyttes fra annen plassering (ved veigarasjen ved Fokstugu gård). Her skal avkjørselen sperres, parkering i stedet på eksisterende (senere mulig ny) parkering sør for dette informasjonspunktet.

5. Høring - Skjøtelsplan for Kongevegen mellom Åteigen og Fokstugu

Ut fra konfliktene som viste å knytte seg til restaurering av Kongevegen og mulig økt ferdsel som resultat, ble det besluttet å utarbeide skjøtelsplan for hele strekningen Åteigen – Fokstugu og nasjonalparkstyret vedtok i sak 31/0221 å delta i denne. Rondane-Dovre NPS har nå sendt denne på høring på vegne av begge styrene.

Høringsdokumentene og vår tidligere behandling ligger i vedlegg 1 sammen med høringsutkast til skjøtelsplan. Det som er spesielt aktuelt for styret, strekningen Hundyrju – Fokstugu, er uthevet med gult i utkastet.

I 5.3 som beskriver tiltakene er kun aktuelle underkapittel bokmerket, samme under vedlegg. Det har vært konsensus i plangruppa om tiltakene, men som sagt er det motstand fra villrein- og grunneierinteresser mot bl.a. bruene over Hundyrjuelvene. Høringen vil gi nærmere avklaring av dette.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Søknadene med unntak av 4 kunne vært avgjort delegert ut fra presedens. Forvalter velger å legge dem fram for styret slik at styret får en orientering om framdriften i dette prosjektet som styret har vært engasjert i gjennom flere år.

Verneformål – forskrift

Formålet med av **Fokstugu landskapsvernområde**

er å ta vare på et særpreg og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart. Videre å ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Etter forskriften § 3.1.1. er området «*vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.*

Med de unntak som følger av forskriftens pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som: oppføring av: (...) anlegg og faste innretninger, (...) grave-, sprengnings- eller borearbeider, (...). Oppstillingen er ikke uttømmende.»

Etter forskriften § 3.1.2. er bestemmelsene i 1.1. «*ikke til hinder for: (...) f) Vedlikehold av merke stier, løyper, bruer og skilt som i henhold til forvaltningsplanen skal opprettholdes.*»

Etter forskriften § 3.1.3. kan nasjonalparkstyret «*gi tillatelse til: (...) f) Bygging av bruer og legging av klopper. (...) l) Opparbeiding og merking av nye turstier og løyper.*»

Etter § 3.2.2 er hogst «*tillatt i tråd med verneskogbestemmelsene gitt i medhold av skogbruksloven.*» Etter samme 2.3 er «*Felling av særmerkte og dekorative trær, felling av furu med brannlyer eller gadder og døde tre som er med på å prege landskapet er forbudt.*»

Formålet med Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen landskapsvernområde

«er å bevare for fremtiden til forsknings-, undervisnings- og rekreasjonsformål det egenartede natur- og kulturlandskap i sonen mellom i sonen mellom østre og vestre del av Dovrefjell nasjonalpark og rundt Hjerkinnhø, plantelivet i områdene og det kulturhistoriske miljø omkring Vårstigen og Kongsvoll fjellstue med fjellstuen som forskningsstasjon for botanikk og zoologi.» Dette er en eldre forskrift med annen oppbygging enn de nyere, avsnitt Vernebestemmelser pkt. 1 sier bl.a.:

«Skogbevokste arealer opprettholdes med den treslagssammensetning som er naturlig på stedet. Snauhogster skal ikke forekomme, og foryngelse skal skje ved å bygge på naturlig gjenvekst. Bemerkelsesverdige og dekorative trær skal ikke felles. Døde og hule stammer skal av hensyn til fuglelivet ikke fjernes. Kjemiske plantevernmidler og kunstgjødsel må ikke anvendes og drenering må ikke forekomme utenfor nåværende eller framtidig dyrket mark eller kulturbeite Plantelivet forøvrig skal være fredet mot skade og ødeleggelse av enhver art som ikke skyldes vanlig ferdsel eller lovlig jakt og fiske.»

Forskriftens pkt. 6 sier at «Motorisert trafikk til lands og til vanns og landing med fly er forbudt unntatt i ambulanse-, sikrings- og politiøyemed.» Det er dermed ikke unntak for vedlikehold av kulturminner.

Naturmangfoldloven

Alle saker må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 jf. § 7.

§ 48 1. avsnitt jf. § 77 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.

Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket. I landskapsvernområder skal ikke skje tiltak som «kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig» (NML §36). Forvaltningsmyndigheten avgjør hva som kommer inn under dette der det må utøves skjønn.

Presedens

Bortsett fra at prosjektet har fått tillatelse / dispensasjon til tilsvarende tiltak tidligere, foreligger ikke presedens fra lignende tiltak.

Forvaltningsplan

Kulturminnekapittelet i forvaltningsplanen nevner Kongevegen. Det har retningslinjer for tiltak som berører kulturminner - restaurering er normalt akseptabelt, rekonstruksjon kun om kulturminnemyndighetene godkjenner. Dette er nærmere detaljert i sak DNPS 16/2020 (i vedlegg 1).

Besøksstrategien, som er en del av forvaltningsplanen, har Kongevegen / Pilegrimsleden som et av sine tiltak.

Vurdering

1. Skilt og vegetasjonsrydding ved Storrhusranden.

Skiltoppsett vurderes ikke å stride mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene og hensyn som skal tas etter NML §§ 8-12 nevneverdig. Samme vurdering er gjort for vårt planlagte skiltoppsett samme sted. Det er derfor uproblematisk å gi dispensasjon etter NML § 48 (ikke hjemmel i forskriften).

Vegetasjonsrydding langs kongevegraséen krever ikke tillatelse herfra, om vilkår i § 3.2.3 overholdes. Søker bør avklare forholdet til vernskogsbestemmelsene med kommunen.

2. Istandsettingstiltak ved Fokstugu

Disse vil bedre forholdene for de som går traséen og vurers ikke å påvirke verneverdiene negativt. Restaurering av eventuelle ødelagte stikkrenner vil heve kvaliteten på kulturminnet. Utbygging av kreosotimpregnerte sviller med stein vil fjerne en forurensningskilde.

Tiltakene er i grenselandet for hva som er tillatt uten søknad etter forskriftens § 3.1.2 og kan uansett gis tillatelse etter samme 1.3. Forskriften for Fokstugu LVO har ikke bestemmelser om motorisert ferdsel og dette må avklares med kommunen.

3. Forlengelse av tillatelse (DNPS-sak 16/2020) for tiltak Vårstigen og Hjerkinnhø til 2022.

Det er ingen endrete forutsetninger eller vurderinger og tillatelsene i sak 16/2020 kan forlenges til 2022. Hjemmelen som før NML § 48.

4. Søknad fra Rondane-Dovre NPS om dispensasjon for informasjonspunkt på Kongevegen ved Fokstugu.

Tiltaket berører bare veilegemet og grøftene på gamle RV50 som nå er GS-veg. Det er svært beskjedent som inngrep i landskapet. Veikantene langs denne veien er stedvis biotop for en del rødlistede arter, fjellmarinøkleblom og noen marinøkler, men de er ikke registrert på den konkrete lokaliteten. Man bør likevel sjekk før man gjør inngrep, men spesielt en art som dvergmarinøkkel (funnet lenger nord) er vanskelig å oppdage.

De to antydte plasseringene er likeverdige ut fra et vernesynspunkt, og plassering bør uten videre kunne justeres. § 3,1,3 har ingen konkret hjemmel for tiltaket slik at de må vurderes etter NML §48. Tiltaket vurderes ikke å stride mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene og hensyn som skal tas etter NML §§ 8-12 nevneverdig – forutsatt at man sjekker mot rødlisteplanter før endelig plassering.

5. Høring - Skjøtselsplan for Kongevegen mellom Åteigen og Fokstugu

Forvalter har deltatt i utarbeidelsen og nasjonalparkstyret bør kunne ta til etterretning at Dovre-Rondane NPS gjennomfører høringsprosessen. For Fokstugu LVO omfatter planen tiltak styret alt har gitt tillatelse til, eller som inngår i denne saken.

Arkivsaksnummer:	2021/452-12	Saksbehandler:	Carl Severin Bjurstedt	Dato:	15.02.2022
------------------	-------------	----------------	------------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	13/2022	28.03.2022

Torbudalen BVO - dispensasjon - ombygging av bekkeinntak i Skarvdalselva - Aura Kraftverk - Statkraft Energi AS

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener at tiltaket ikke oppfyller kriteriene for nødvendighet som skal legges til grunn for å gi dispensasjon, og avslår derfor søknad fra Statkraft AS om å oppgradere inntaket i Skarvdalselva.
2. Vedtaket er gjort etter forskrift for Torbudalen biotopvernområde § 3.1.3, og naturmangfoldloven § 48 1. ledd.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Ståle Refstie fremmet den alternative innstillingen (gjengitt i saksvurderingen fra forvalteren:

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener de omsøkte tiltak er nødvendige, ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, og gir Statkraft Energi AS dispensasjon til:
 - a. Utvide eksisterende inntaksdam med et sedimentasjonsbasseng ved å sprengte ut og ta ut utsprengte masser.
 - b. Ta ut masser fra og deponere masser på eksisterende tipp.
 - c. Bygge betongterskel mellom sedimentasjons- og inntaksbasseng og modifisere inntaket.
 - d. Oppgradering av eksisterende kjørespor med enkelt avvik til en enkel vei for terrenggående kjøretøy.
 - e. Etablere midlertidig riggområde.
2. Det gis tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med arbeidene.
3. Følgende vilkår gjelder:
 - a. Tiltakene skal gjennomføres i tråd med søknad og revidert arealplan 25.8.2021. Bom monteres når arbeidene starter.
 - b. Vegetasjonsmasser fjernes fra veitrase, plasseres på duk og brukes på veikanter og «midtrabatt».
 - c. Deponering av sterile masser på eksisterende fylling må skje minst mulig i dagen, oppå fyllingen, ikke ved å tippe utfor sideskråningene.
 - d. Arbeidene skal ikke starte før 1.6. Dette bør også gjelde framtidige tømminger av sedimentasjonsbassenget.
 - e. Det må sikres at anleggsmaskiner er grundig rengjort før de ankommer slik at introduksjon av fremmede arter unngås.
 - f. Riggområde etableres slik at permanente spor i så langt råd unngås. Installasjoner plasseres på midlertidige søyler, eksisterende vegetasjon beskyttes, eller legges til side på duk. Riggområdet ryddes fullstendig ved avslutning og sår i vegetasjon repareres så langt mulig, med stedlige masser.
 - g. Det bør stilles krav til entreprenør og kunnskap om og erfaring med miljøvennlige anleggsteknikker og naturrestaurering.
 - h. Personelltransport innenfor bommen skal skje til fots, om den ikke følger nødvendig kjøring.
 - i. Kjøring før traseen opparbeides skal følge ny trase slik at det ikke blir mer synlige spor i terrenget utenfor traseen.
4. Vedtaket er gjort etter forskrift for Torbudalen biotopvernområde § 3.1.3 (1.a og b) og naturmangfoldloven § 48 1. ledd (1.c, d og e).

Vedtak

For forslaget fra Ståle Refstie
- enstemmig

Vedtaket blir dermed slik:

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener de omsøkte tiltak er nødvendige, ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, og gir Statkraft Energi AS dispensasjon til:
 - a. Utvide eksisterende inntaksdam med et sedimentasjonsbasseng ved å sprengte ut og ta ut utsprengte masser.
 - b. Ta ut masser fra og deponere masser på eksisterende tipp.
 - c. Bygge betongterskel mellom sedimentasjons- og inntaksbasseng og modifisere inntaket.
 - d. Oppgradering av eksisterende kjørespor med enkelt avvik til en enkel vei for terrenggående kjøretøy.
 - e. Etablere midlertidig riggområde.
2. Det gis tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med arbeidene.
3. Følgende vilkår gjelder:
 - a. Tiltakene skal gjennomføres i tråd med søknad og revidert arealplan 25.8.2021. Bom monteres når arbeidene starter.
 - b. Vegetasjonsmasser fjernes fra veitrase, plasseres på duk og brukes på veikanter og «midtrabatt».
 - c. Deponering av sterile masser på eksisterende fylling må skje minst mulig i dagen, oppå fyllingen, ikke ved å tippe utfor sideskråningene.
 - d. Arbeidene skal ikke starte før 1.6. Dette bør også gjelde framtidige tømminger av sedimentasjonsbassenget.
 - e. Det må sikres at anleggsmaskiner er grundig rengjort før de ankommer slik at introduksjon av fremmede arter unngås.
 - f. Riggområde etableres slik at permanente spor i så langt råd unngås. Installasjoner plasseres på midlertidige søyler, eksisterende vegetasjon beskyttes, eller legges til side på duk. Riggområdet ryddes fullstendig ved avslutning og sår i vegetasjon repareres så langt mulig, med stedlige masser.
 - g. Det bør stilles krav til entreprenør og kunnskap om og erfaring med miljøvennlige anleggsteknikker og naturrestaurering.
 - h. Personelltransport innenfor bommen skal skje til fots, om den ikke følger nødvendig kjøring.
 - i. Kjøring før traseen opparbeides skal følge ny trase slik at det ikke blir mer synlige spor i terrenget utenfor traseen.
4. Vedtaket er gjort etter forskrift for Torbudalen biotopvernområde § 3.1.3 (1.a og b) og naturmangfoldloven § 48 1. ledd (1.c, d og e).

Dokumenter i saken

Vedlegg

11. Dokumentsamling – [nedlastbart separat dokument ...](#) Lagre på egen PC og slå på bokmerkevisning!

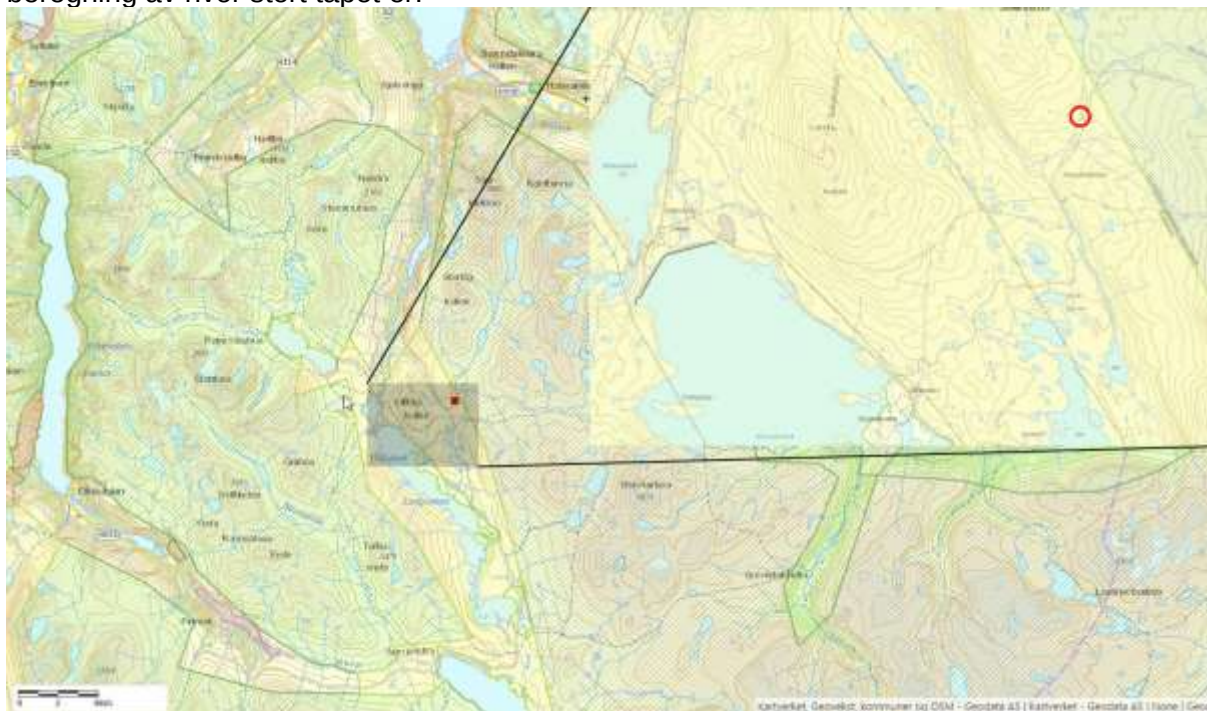
Andre dokumenter i saken

12. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
13. Forskrift for [Torbudalen BVO...](#)
14. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
15. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
16. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
17. [Horisont Snøhetta, hovedrapporten...](#)
18. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysninger

Statkraft Energi (Auraverkene) har et bekkeinntak i Skarvdalselva i Torbudalen BVO. Det overfører vannet via en kort tunell og videre via Storpurtjønna til Osbumagasinet der det nyttes først i Osbu kraftverk (100 GWh/år) og deretter i Aura kraftverk (1,9 TWh /år). Inntaksmagasinet fylles i varierende grad med grus og stein i vårflommen, Dette reduserer slukeevnen for inntaket og overløpet øker, noe som reduserer produksjonen i kraftverket. Inntakets energibidrag i Auraverkene er ca. 220 GWh/år (ca. 11 % av produksjonen i Aura), omtrent som vindkraftverket på Frøya (200 GWh), verdien av kraften utgjør ca. 1 mill. kr. i døgnet ved full slukeevne.

Tap av produsert kraft og de økonomiske tapene ved redusert slukeevne kan bli betydelige, det er ikke oppgitt beregninger av hvor stort tapet er. Ut fra totalt produksjonsbidrag på ca. 220 GWh / år, vil forvalter tro det dreier seg om tap på noen 10-talls GWh per år – kanskje opp mot 50. Med 50 GWh tap – dette er nok et overestimat - dreier det seg om produksjonstap i størrelsesorden som produksjonen i et «stort småkraftverk» med installert effekt 8-10 MW (småkraftverk er verk med installert effekt 1-10 MW). Dessverre har ikke søknaden noen egen beregning av hvor stort tapet er.

Kart som viser beliggenhet av tiltaket. (Større kart som nr. 11 i dokumentsamlinga)

Inntaket ligger ca. 300 m utenfor grensa til nasjonalparken og ca. 900 m fra veislutt ved Grønnvollsteinen, der overføringstunellen kommer ut. DNT-sti til Raubergshytta starter her. Det er (dårlig) bilvei til Grønnvollsteinen. Fjellstyret og -oppsynet er opptatt av at det er dårlig arrondert parkeringsplass her og at biler parkeres ute i terrenget i strid med motorferdsellov og verneforskrift.

Opprinnelig søknad

Dokumentsamlingen inneholder opprinnelig søknad under bokmerke 1. Denne er detaljert og tiltakene oppsummeres i korte trekk her.

Søkers begrunnelse for tiltaket: «Statkraft planlegger tiltak i Skarvdalselva bekkeinntak på grunn av utfordringer ved drift av bekkeinntaket. Det er stor transport av sedimenter i vassdraget, noe som fører til at inntaksmagasinet over tid fylles opp med sedimenter. Sedimentene, eller steinmassene, hoper seg opp ved inntaksdammen med resultat at inntaksristene i inntakskonstruksjon tettes med steinmasser. Dette resulterer i stort flomtap i perioder av året. De siste årene er det årlig gjennomført rensk i inntaksbassenget for å redusere flomtapet. Opprensning i bekkeinntaket er gjennomført på barmark. På den «veiløse» del av adkomsten opp til bekkeinntaket er det benyttet beltegående gravemaskin. Sedimenter i inntaksbasseng er flyttet til nedstrøm side av dam.»

Søker har altså stort sett årlig kjørt gravemaskin i terrenget opp til inntaksdammen for å fjerne masser. Dette har ikke vært kjent for forvalter, men pågikk trolig før vernet og har hjemmel i forskriften for LVO der motorferdsel er forbudt, men det i § 3.3.2.c) er unntak uten søknad for «*Motorferdsel i forbindelse med vedlikehold og drift av veier og kraftanlegg, herunder kraftledninger, anleggsveier, luker og dammer.*» Dette har etterlatt et synlig kjørespor, se flyfoto i dokumentsamlinga 8.

Søker ønsker å etablere sedimenteringsbasseng oppstrøms inntaksbassenget for å gjøre inntaket mindre utsatt for blokkering av sedimentering. Dette skal skje ved utsprenning for å få tilstrekkelig volum og støping av terskel som hindrer sedimentene i å fortsette ned i det eksisterende inntaksdammen.

Statkraft vil ta ut masser fra det nye sedimenteringsbassenget årlig, kjøre dem ut med dumper og deponere dem på eksisterende tipp ved utløpet av tunellen. For å kunne gjøre dette uten store terrengskader ønsker de å opparbeide kjøresporet til en enkel vei slik at kjøring ikke sliter på terrenget. Kjørefrekvensen vil øke fra en tur med beltegående i året til en tilsvarende tur pluss et ikke definert antall turer med hjulgående dumper i året. Det er ca. 800 m fra enden av eksisterende anleggsvei opp til inntaket. Se bokmerke 1.4 og vedleggene til 1 i dokumentsamling (DS) for detaljer.

Søker har beskrevet effekter for forskjellige interesser i DS 1.5.

- Søker mener den nye sedimentasjonsdammen med terskel vil bli lite synlig ettersom anlegget ligger i en bekkekløft og er ikke synlig på avstand. Det tørrlagte elveleiet er derimot godt synlig. – dette endres ikke. Det oppgis at adkomstveien vil få god terrengtilpasning med bruk av vegetasjonsmasser som fjernes. Ved å bruke masser fra eksisterende fylling i veien vil fyllingen bli mindre og bedre terrengtilpasset. Veien skal stenges med bom slik at trafikk ikke kommer lenger inn i terrenget enn i dag.
- Med unntak av bommen og eventuelle tiltak på tippen, vil ikke inngrepene være synlige fra stien til Raubergshytta. Det er også umerkede stier innover langs elva som brukes i temmelig beskjeden grad. I anleggsperioden må påregnes støy bl.a. fra helikopter.
- Biotopvernområdet skal beskytte restene av villreintrekk over Torbudalen. Arbeidet planlegges utført fra snøen har gått i slutten av juni, helikoptertransport og sprengning fra august. Søker ser det som viktig å unngå villreinkalvinga i mai og oppgir lite rein i området i anleggsperioden.

Området er kalkrik, men med lite krevende arter i traseen og rundt inntaksdammen.

Vegetasjonsmasser langs traseen skal tas vare på og brukes til revegetering. Det skal ikke brukes importerte masser. Rigg plasseres på søyler slik at bakken berøres minst mulig.

- Adkomstvei går ca 20 m utenforsikringssonen til automatisk fredet kulturminne og planlegges flyttet lenge unna dette.
- Avbøtende tiltak som listes opp:
 - Adkomstvei tilpasses terrenget – sideskråninger revegeteres
 - Ved tilrettelegging for revegetering skal vekstmassene rufses opp for å fremme etableringen av ny vegetasjon
 - Det settes opp informasjonsskilt for publikum i anleggsfasen
 - Drivstoff og ev. olje oppbevares på fast dekke og i dobbeltveggede fat.
 - Oljeabsorberende materiale skal til enhver tid være tilgjengelig
 - Avfall fra sprengningsarbeidet og betong som fjernes fra inntaket, samles opp og håndteres forskriftsmessig
 - Orienter saueiere før oppstart mtp. flytting av saltstein

Uttalelser

Disse finnes i dokumentsamlingen bokmerke2 - 7

- **Statsforvalteren i Møre og Romsdal (DS 2):**
«Tiltaksområdet har store natur- og friluftsverdier og det synes derfor uheldig med ytterlegare nye permanente tekniske inngrep i dette fjellområdet. Behovet for tilkomstveg bør vurderast strengt, og vegen bør om nødvendig leggest heilt eller delvis.»
- **Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø (DS 3):**
«Tiltaket berører en del av villreinområdet som er belastet med inngrep og påfølgende ferdsel og forstyrrelser. Og det er nært fokusområder hvor det er utfordringer knyttet til trekk

mellom øst- og vest stammen. Det anbefales å være oppmerksom på villrein under anleggsarbeidet, slik at det kan tas hensyn til villrein, og forstyrre minst mulig. Rigging av arbeidet må ikke starte før i juni. Veien må stenges med bom.»

Tilleggsuttalelse (DS 5):

- «Bommen bør settes der veien sluttet tidligere (omtrent ved UTM 32 Ø476857 N6931257). Her må det lages en parkeringsplass med plass til cirka 20 biler.
- «Det er ønskelig at tidligere benyttet veitrasé velges i så stor grad som mulig. Veien blir da liggende mer i plan med terrenget, og det vil redusere skjæringer og fyllinger. Under befaringen var det kun et par plasser hvor veitraseen ble anbefalt flyttet pga. myr eller bratt terreng. Vegetasjon fra nærområdet må benyttes for å revegetere sår i landskapet.
- «Masse etter sprengning og elvemasse er stort sett helt rein for jord. Det vil ta lang tid før det vil gro vegetasjon på fyllingene. Det vurderes som uheldig for landskapet dersom det stadig lagres ny masse på fyllinger.
- «Det antas at det blir mye trafikk med fare for forstyrrelser de årene det skal renses og masse kjøres til fyllinger. Det samme gjelder ved sprengningsarbeid. Dette må foregå til rett tid. Det er viktig at det tas hensyn til villrein, og unngå forstyrrelser av rein i nærområdet.
- «De planlagte tiltakene vurderes som drastiske i et nasjonalt villreinområde. Det er ønskelig at det fortsatt vurderes andre tiltak med mindre inngrep.»

• **Sunndal kommune (DS 4):**

- «Det er viktig at veien utformes slik at den kommer i minst mulig konflikt med andre interesser i området, herunder et automatisk freda kulturminne vest for tiltaket.
- «Tiltaket må gjennomføres på en så skånsom måte som mulig i lys av naturmangfoldet i området.
- «Når og hvordan selve tiltakene utføres vil være relevant og bør ses i lys av oppstart av villreinjakt, samt kalving av villrein.
- «Området preges av fotturister, siden Kristiansund og Nordmøre turistforening har sti over mot Raubergshytta – inkl. fiskere, småviltjegere o.l. KNT kan være en aktuell for uttale i saken som en viktig aktør for friluftsliv.
- «Kulturminnet ved Grønvollsteinen kan være opp mot 6000 år gammelt, og det er tufter av bygninger så vidt jeg har forstått hva de tror foreløpig. Anleggsveien kommer utenfor randsonen og legges lengre vekk enn allerede etablert gravemaskinvei, så dette er positivt med tiltaket.
- «Det er beiteinteresser i området, med blant annet utplassert saltsteinsautomat i området. Har bedt Sunndal beitelag har indikert at de ønsker planen til uttale, på lik linje med villreinnemnda.»

Tilleggsuttalelse (DS 6):

- Ber om at mindre inngripende tiltak i inntaksdam vurderes.
- Veien må i i all hovedsak følge eksisterende trase, dette gir minst inngrep.
- Det må velges entreprenør som er godt kjent med naturrestaurering / revegetering / tiltak mot spredning av fremmede arter.
- Det burde vært presentert alternative løsninger.

• **Sunndal fjellstyre (DS 7):**

- Opparbeiding av parkeringsplass og oppsetting av bom må inn i søknaden
- «badekulpene [nedenfor dammen] er blitt en ny instagramdestinasjon, og det må tas hensyn til de almene friluftssinteressene i området»
- Ønsker målinger for å sjekke mulig gassovermetning i tunellutløpet pga meldinger om fiskedød.
- Ellers som kommune og villreinnemnd.

Befaring og revidert plan

Det var befaring 17.8.2021 der forvalterne deltok sammen med høringsinstansene, NVE og søker. Tilleggsuttalelsene fra villreinnemnda og kommunen er en følge av befaringen. Det var enighet om at veitraseen i størst mulig grad bør følge det eksisterende kjøresporet. Det ble reist spørsmål om nødvendigheten av så omfattende tiltak.

Etter befaringen kom søker med revidert plan (DS 8): Veien er her lagt lavere i terrenget og i hovedsak på eksisterende spor, slik at terrenginngrepene blir mindre. Ellers er det ikke endringer.

Etter befaringene hadde NVE en del betenkeligheter. Vi har ikke mottatt epost derfra til Statkraft 26.8., kun en oppsummering DS 8 som Statkraft svarer ut i DS 9. Ut fra dette ser det ut til at alternativene er tiltak som omsøkt, eller å fortsette som i perioden fra 1959 fram til i dag dvs. kun vedlikehold og tømning av sedimenter over demningen med gravemaskin, og da en del tap av vann.

Tiltaket vil gi en svært marginal reduksjon i areal av inngrepsfri natur, se DS 10.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Varige inngrep utover helt bagatellmessige skal behandles av nasjonalparkstyret.

Verneformål – forskrift

Formålet med Torbudalen biotopvernområde er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for villreinen i snøhettastammen.

§ 3.1.1. forbyr «... tiltak som vesentlig kan forringe villreinen sitt livsmiljø eller hindre villreinen sin bruk av området. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, (...) uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, (...) og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, (...). Opplistinga er ikke uttømmende.»

Pkt. 1.2. – «Bestemmelsene i pkt. 1.1. er ikke til hinder for: (...) d) Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg.»

Pkt.1.3. – «Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:» åpner ikke for å gi tillatelser til nyanlegg ifm. kraftverk. Den åpner i pkt. f) for «Masseuttak og massedeposering.». Den åpner ikke for motorisert ferdsel for forannevnte formål.

Forvaltningsplan

Kapittel 6.9 om Tyngre inngrep og anlegg, underkapittel 6.9.1 – generelle retningslinjer sier at

«b) Ved opprusting / nyanlegg skal stilles strenge krav til ivaretagelse av verneformålet. Behandling etter [naturmangfoldloven § 48 som erstatter forskriftens] § 4. Om nye inngrep skal kunne tillates, må det foreligge svært tungtveiende samfunnsinteresser av nasjonal verdi. Om inngrep skal kunne tillates, må man velge de løsninger som gir minst skade på verneformålet, også om dette gir merutgifter i forhold til andre løsninger.»

Naturmangfoldloven

§ 48: Etter 1. ledd kan det gis dispensasjon hvis et tiltak ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, etter 3. ledd kan det gis dispensasjon hvis et omsøkt tiltak er nødvendig av hensyn til vesentlige samfunnsinteresser.

Alle tiltak skal videre vurderes mot lovens §§ 8 – 12 jf. § 7.

Presedens

Det har etter forvalters kjennskap ikke vært tilsvarende saker. Imidlertid har det vært avslått søknader om nye inntak i verneområdene i samband med planer om småkraftverk. Dette har vært i landskapsvernområder og i biotopvernområder. (Våre og andre.)

Vurdering

Vurdering av hjemmel for behandling

Inngrepet kan ikke anses å komme inn under forskriftens § 3.1.2.d) om vedlikehold som kan gjennomføres uten søknad. Tømmingen av dammen slik det har vært gjort til nå kommer inn under dette.

Deler av søknaden - **utvidelse av bassenget og uttak / deponering av masser** fra/på tippet kan behandles etter § 3.1.3.f) som uttak av og deponering av masser.

For ny terskel og for veien er det ikke anledning til å vurdere å gi tillatelse etter pkt. 1.3 i samme. Søknaden om dette må da enten avslås i og med det ikke er hjemmel til å gi tillatelse, eller behandles som dispensasjonssak etter naturmangfoldloven § 48.

Spørsmålet er da først om tiltaket kan få dispensasjon etter NML § 48 3. ledd – vesentlige samfunnsinteresser. Det ser ut til å dreie seg om et prosjekt som vil gi en produksjonsgevinst av størrelse som det et småkraftverk produserer. 3. ledd kommer til anvendelse for *«tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Dette kan være for eksempel viktige kommunikasjonsanlegg som flyplasser, jernbaner eller større samferdselsprosjekter»* jf. vedlegg 15 (7.5 s 14). Dette er ikke tilfelle her.

For veien står vi da tilbake med vurdering etter § 48 1. ledd. De samme hensyn som her skal også tillegges vekt ved behandling av saker etter forskriftens § 3.

Også motorisert ferdsel for anleggsdriften krever dispensasjon etter § 48.

Vurdering av tiltaket

Selv om hjemmel for vurdering av tiltaket varierer for elementene, vurderes de under ett. Formålet med Torbudalen BVO er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for villreinen i snøhettastammen. Tiltaket må da først og fremst vurderes ut fra dette.

Fagorganet, villreinnemnda, går ikke imot tiltaket, men har krav den mener må oppfylles, og mener i tillegg at søker bør vurdere mindre inngripende tiltak. Tilsvarende synspunkter kommer fra øvrige høringsinstanser.

NVE har stilt spørsmål om omfanget av inngrep og bedt søker vurdere mindre omfattende alternativer. Ut fra dette ser det ut til at alternativene er å fortsette som før, eller gjennomføre tiltaket etter revidert plan.

Forvalter viser til at inntaket har fungert siden anlegget ble bygget, altså i drøyt 60 år, og at det da har blitt tømt for sedimenter med gravemaskin som har beltet ut og inn. Dette har resultert i et relativt beskjedent kjørespor. Ut fra dette må omsøkt prosjekt karakteriseres som et effektiviseringstiltak / produksjonsøkende tiltak, ikke et tiltak som er nødvendig for driften.

For dispensasjoner etter § 48 er nødvendighetskravet absolutt. Også for vurdering etter den spesifiserte dispensasjonsbestemmelsen slår dette inn. Dette er et tiltak som er ønskelig for søker, men som tatt i betraktning at nåsituasjonen har fungert i mer enn 60 år ikke kan sies å være direkte nødvendig.

Vedtaket vil ha en begrenset presedens, men vil ha betydning for vurdering av nye søknader om oppgradering og ombygging av eksisterende bekke- og elveinntak i verneområder, som det er en del av.

Vurdering etter NML §§ 8-12 – kunnskapsgrunnlaget ikke minst for villrein er godt og det er ikke kjent spesielle lokaliteter eller sårbare/truede arter som blir direkte berørt. Og føre-var-prinsippet blir da lite aktuelt å legge til grunn. Den samlede belastningen vil øke i liten grad – jf. også effekt på inngrepsfri områder. Tiltaket vil i tilfelle gjennomføres slik at miljøforringelse blir minst mulig med så miljøforsvarlige teknikker som er tilgjengelige – dette kan i tilfelle sikres med vilkår.

Det blir da vanskelig for forvalter å anbefale at det gis dispensasjon i og med at nødvendighetskriteriet ikke er oppfylt.

På den annen side vurderer forvalter at tiltaket ikke i strider mot vernevedtakets formål eller i vesentlig grad vil påvirke verneverdiene, i og med det neppe vil påvirke villrein annet enn ved eventuelle forstyrrelser i anleggsperioden, og ved tømming av bassenget. Det kan gis vilkår som reduserer denne effekten. I og med dette er biotopvernområde med begrenset formål kan

ikke hensyn som landskap landskap, friluftsliv tillegges vekt i styrets vurdering, men må i tilfelle håndteres etter andre lovverk av andre instanser.

Alternativ til innstillingen

Styret kan tenkes å mene at den økte produksjonen som følge av tiltaket gjør det nødvendig, for eksempel ut fra en vurdering av at maksimal energiproduksjon i eksisterende anlegg er nødvendig. Selv om dette er diskutabelt i verneområdesammenheng, kan det da være mulig å gi dispensasjon. Forvalter er selv i tvil her, og legger derfor ved alternativt forslag til innstillingen:

5. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener de omsøkte tiltak er nødvendige, ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, og gir Statkraft Energi AS dispensasjon til:
 - a. Utvide eksisterende inntaksdam med et sedimentasjonsbasseng ved å sprengte ut og ta ut utsprengte masser.
 - b. Ta ut masser fra og deponere masser på eksisterende tipp.
 - c. Bygge betongterskel mellom sedimentasjons- og inntaksbasseng og modifisere inntaket.
 - d. Oppgradering av eksisterende kjørespor med enkelt avvik til en enkel vei for terrenggående kjøretøy.
 - e. Etablere midlertidig riggområde.
6. Det gis tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med arbeidene.
7. Følgende vilkår gjelder:
 - a. Tiltakene skal gjennomføres i tråd med søknad og revidert arealplan 25.8.2021. Bom monteres når arbeidene starter.
 - b. Vegetasjonsmasser fjernes fra veitrase, plasseres på duk og brukes på veikanter og «midtrabatt».
 - c. Deponering av sterile masser på eksisterende fylling må skje minst mulig i dagen, oppå fyllingen, ikke ved å tippe utfor sideskråningene.
 - d. Arbeidene skal ikke starte før 1.6. Dette bør også gjelde framtidige tømminger av sedimentasjonsbassenget.
 - e. Det må sikres at anleggsmaskiner er grundig rengjort før de ankommer slik at introduksjon av fremmede arter unngås.
 - f. Riggområde etableres slik at permanente spor i så langt råd unngås. Installasjoner plasseres på midlertidige søyler, eksisterende vegetasjon beskyttes, eller legges til side på duk. Riggområdet ryddes fullstendig ved avslutning og sår i vegetasjon repareres så langt mulig, med stedlige masser.
 - g. Det bør stilles krav til entreprenør og kunnskap om og erfaring med miljøvennlige anleggsteknikker og naturrestaurering.
 - h. Personelltransport innenfor bommen skal skje til fots, om den ikke følger nødvendig kjøring.
 - i. Kjøring før traseen opparbeides skal følge ny trase slik at det ikke blir mer synlige spor i terrenget utenfor traseen.
8. Vedtaket er gjort etter forskrift for Torbudalen biotopvernområde § 3.1.3 (1.a og b) og naturmangfoldloven § 48 1. ledd (1.c, d og e).

Arkivsaksnummer:	2021/13091-4	Saksbehandler:	Gunhild Kirsti Sem	Dato:	21.03.2022
------------------	--------------	----------------	--------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	14/2022	28.03.2022

Dalsida LVO - dispensasjon - oppføring av tilbygg til naustbu - Miutjønn gbnr 156/1/125 - Kari Bentsdal - Vegard Gundersen

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar:

Søknad om dispensasjon fra Kari Bentsdal og Vegard Gundersen til påbygg til naustbu på gnr. 156 bnr. 1 fnr. 125 ved Miutjønn i Dalsida statsallmenning innenfor Dalsida landskapsvernområde innvilges som omsøkt. Bua er i dag på om 7,43 m², utvendig 8,52². Med påbygg vil totalt innvendig areal bli på 11,20 m², hvorav omsøkt påbygg det søkes om er på 3,77m².

Vilkår:

- Til kledning av fasader skal det brukes tre som materiale.
- Fargebruk som ikke bryter med omgivelsene, i en halvmørk brunfarget skala, skal brukes.
- Frist for gjennomføring blir satt til 28.03.2025.
- Bilder av husene på ny plass fra fire kanter sendes nasjonalparkstyret når tiltaket er avsluttet.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde, §§ 2 og 3.1.1.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 28.03.2022

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

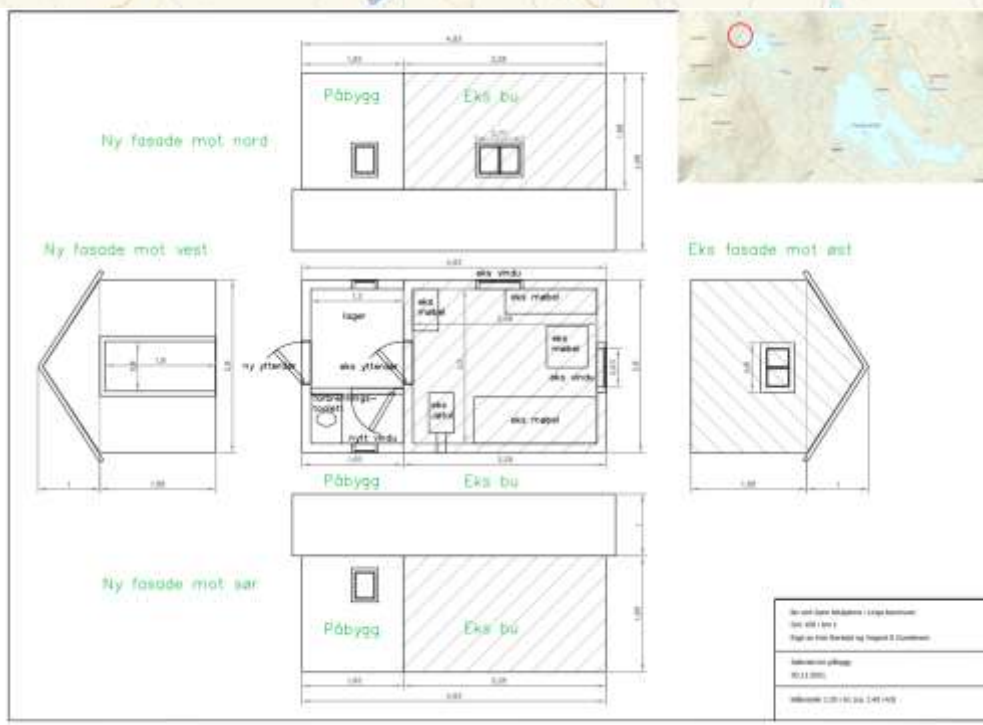
Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Dalsida LVO - dispensasjon - oppføring av tilbygg til naustbu - Miutjønn gbnr 156/1/125 - Kari Bentsdal - Vegard Gundersen

Kari Bentsdal og Vegard Gundersen søker om å få oppføre tilbygg til eksisterende bu ved Søndre Miutjønn i Dalsida landskapsvernområde. Formålet med påbygget er etablere innendørs toalettløsning med forbrenningstoalett og et lite areal til lagring av fiskeutstyr, ved m.m.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturreservater	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Dalsida landskapsvernområde:

1. *Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk.*
2. *Ta vare på et sammenhengende leveområde til villreinen i Snøhettaområdet.*
3. *Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.*

Forskriften for Dalsida LVO § 3.1.1. forbyr alle tekniske inngrep, bl.a. «*oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger*». Etter samme § 3.1.3. kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «*Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.*»

Etter § 3.1.3 bokstav b) og c) kan det gis tillatelse til ombygginger/restaurering av eksisterende bygninger og mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier følgende:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Forvaltningsplanen har også disse retningslinjene:

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie

Vurdering

Bentdal og Gundersen søker om å få sette opp et påbygg på eksisterende bu ved Søre Miutjønn på Dalsida statsallmenning innenfor Dalsida landskapsvernområde. Formålet med påbygget er å etablere innendørs toalettløsning med forbrenningstialett og lagerrom for tilhørende utstyr som garn, gummibåt, årer, fiskeutstyr, verktøy, parafin og noe ved. Bua er i dag på om 7,43 m², utvendig 8,52². Med påbygg vil totalt innvendig areal bli på 11,20 m², hvorav omsøkt påbygg det søkes om er på 3,77².

Dagens bu vil bli videreført i sin helhet, og dagens yttervegg og ytterdør vil tas vare på som skille mellom påbygg og oppholdsrom. Kapasiteten i naustbua vil ikke øke som følge av tiltaket. Lesja kommune har sendt søknaden til uttalelse og behandling hos Statskog, Lesja fjellstyre, Statsforvalteren, Villreinnemnda for Snøhetta/Knutshø og Innlandet fylkeskommune.

Villreinnemnda, Statskog og Lesja fjellstyre har avgitt uttalelse:

Villreinnemnda sier:

«Omsøkte tiltak ligger innenfor nasjonalt villreinområde Snøhetta, og i et viktig område for villreinen. NINA-rapport 932 beskriver at området har så lav ferdselsintensitet at området har verdi som refugiområde for villreinen. En utvidelse som omsøkt her vil imidlertid ikke medføre vesentlig økt standard eller størrelse og ikke flere sengeplasser. Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder vurderer derfor at tiltaket ikke vil medføre noen vesentlig endret bruk fra i dag, og har av den grunn ingen merknad til at Lesja kommune innvilger dispensasjon til omsøkte utvidelse.»

Statskog konkluderer med:

«Statskog gir på bakgrunn av overnevnte grunneiers tillatelse til å bygge på naustet som beskrevet i søknad, med areal for lagerplass og toalett, oversendt fra Lesja kommune 1.12.2021. Vi forutsetter at nødvendige tillatelser fra kommunen og vernemyndigheter innhentes før bygging påbegynnes. Ved endring i søknad skal den forelegges Statskog for godkjenning.»

Lesja fjellstyre sitt vedtak går imidlertid noe i mot ovenfornevnte:

«Lesja fjellstyre har ingen innvendinger mot at naustbu ved Søre Miutjønn, GID 156/1/125 utvides slik at det blir plass til en do.

Det anbefales ikke tilbygg for økt lagringsplass. På grunn av nærhet til yngelokalitet til en sårbar art anbefales det at byggearbeidet utføres etter 1.august. Motorisert transport av materialer bør begrenses til et absolutt minimum, og fortrinnsvis vinterstid eller på sensommer/høsten. Eventuell kjørerute/landingsplass bør avklares med fjelloppsynet og SNO før transporten tar til.»

Tlf.samtale med Statsforvalteren i Innlandet 16.02.2022

Statsforvalteren kom trolig ikke til å ha noen særlige innvendinger i og med begrenset omfang på tiltak. Statsforvalteren uttaler seg til saken som høringspart til dispensasjonsaken etter plan- og bygningsloven etter at den er behandlet av nasjonalparkstyret for Dovrefjell/Sunndalsfjella.

Forvalters vurdering etter verneforskrift

Det foreligger god kunnskap om bruken av området. Det vises til NINA-rapport 932 som sier at området har lav ferdselsintensitet og således har verdi som refugieområde for villrein, der ferdselen er så begrenset og så spredt at den bare utgjør tilfeldige forstyrrelser for villreinens arealbruk og trekk.

Forvalter vurderer omsøkt tiltak til å være av begrenset karakter; Et påbygg på 3,77 m² tilknyttet et eksisterende bygg på 8,52 m². Forvalter mener dessuten at det å få ordnet opp i toalettfasiliteter er gunstig i seg selv. Et lagerrom i tillegg på 2-2,5 m² kan ikke sees som en ulempe hverken for stedlig tilpasning eller at dette kan føre til nevneverdig økt eller endret bruk av bua. Bruken er begrenset i seg selv på grunn av tilgjengeligheten – 5- 6 timer fra nærmeste veg. Bua vil dessuten få et mer helhetlig inntrykk ved å bygge i hele forlengelsen av bygget, heller enn å kun bygge på et rom for toalett på den ene halve siden av gavlveggen/kortveggen. Presedensfaren vurderes å være av begrenset karakter med bakgrunn i få buer med utvidelsesmuligheter totalt sett innenfor Dalsida landskapsvernområde.

Vi vurderer det dithen at omsøkt tiltak er å betrakte som noe man kan få tillatelse til innenfor verneforskrift og forvaltningsplan; jf. verneforskriftens § 3.1.3 bokstav b) og c) kan det gis tillatelse til ombygginger/restaurering av eksisterende bygninger og mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

Oppsummering

- Det innvilges tillatelse til å oppføre påbygg som omsøkt
- Tiltaket vurderes å være av begrenset omfang
- Tiltaket vurderes til ikke å øke standard i særlig grad, legge til rette for økt eller endret bruk av bua
- Fornuftig med et påbygg i hele forlengelsen av eksisterende bygning. Dette sikrer en stedlig tilpasning til eksisterende bygningsmasse
- Begrenset presedensfare